

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
MINISTRY FOR EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ZAPORIZHZHYA NATIONAL UNIVERSITY

ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ
FACULTY OF MANAGEMENT

КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИЦТВА,
МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ЛОГІСТИКИ
CHAIR OF ENTREPRENEURSHIP, MANAGEMENT OF ORGANIZATIONS
AND LOGISTICS

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
БАКАЛАВРА

на тему

Технології впроваджені ризик менеджменту в страхову компанію «ВУСО

THESIS FOR THE BACHELOR'S DEGREE

Risk management technologies have been implemented in the VUSO insurance
company

Виконав: студент 4 курсу, групи 6.0739-гкст,
спеціальності 073 Менеджмент
освітньої програми Менеджмент готельного, курортного
та туристичного сервісу
Д. Петрюк

(ініціали та прізвище)

Керівник доцент, к.ю.н. Половинкіна Р.Ю.
(посада, вчене звання, науковий ступінь, підпис, ініціали та прізвище)

Рецензент _____
(посада, вченезвання, науковий ступінь, підпис, ініціали та прізвище)

Запоріжжя
2023

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет менеджменту

Кафедра підприємництва, менеджменту організацій та логістики

Рівень вищої освіти Бакалавр

Спеціальність 073 Менеджмент,

освітня програма Менеджмент готельного, курортного та туристичного сервісу

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри

к.е.н., доц. Павлюк Т.С.

« ____ » _____ 2023 року

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

1. Тема роботи «Технології впроваджені ризик менеджменту в страхову компанію «ВУСО»

керівник роботи Половинкіна Руслана Юріївна

затверджені наказом ЗНУ від «12» січня 2023 року № 26-с.

2. Строк подання студентом роботи «08» червня 2023 р.

3. Вихідні дані до роботи джерела Інтернет, спеціалізована література, періодичні видання, матеріали науково-практичних конференцій з досліджуваних питань, а також дані статистичної звітності підприємства

4. Перелік питань, які потрібно розробити:

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з основної частини і додаткової. Основна частина містить такі структурні елементи: вступ, сутність (3 розділи – теоретичний, аналітико-дослідницький, проектно-рекомендаційний), висновки та рекомендації, список використаних джерел.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТЕХНОЛОГІЙ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ – складається з 3 підрозділів:

1.1. Основні поняття та принципи ризик-менеджменту в страхову компанію.

1.2 Технології впровадження ризик-менеджменту в страхову компанію.

1.3 Інструменти ризик-менеджменту у страховій компанії.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТЕХНОЛОГІЙ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ В СТРАХОВІЙ КОМПАНІЇ «ВУСО» – складається з 3 підрозділів:

2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства «ВУСО».

2.2. Аналіз наявних технологій та інструментів ризик-менеджменту в страховій компанії «ВУСО».

2.3. Оцінка ефективності впровадження технологій ризик-менеджменту в страховій компанії «ВУСО».

РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА РЕКОМЕНДАЦІЙ ПО ПІДВИЩЕННЮ ЕФЕКТИВНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ РИЗИК-

МЕНЕДЖМЕНТУ В СТРАХОВІЙ КОМПАНІЇ «ВУСО». –
складається з 2 підрозділів:

3.1 Рекомендації щодо вдосконалення наявних інструментів ризик-менеджменту в страховій компанії «ВУСО».

3.2 Рекомендації щодо розвитку нових технологій ризик-менеджменту в страховій компанії «ВУСО».

5. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1			
2			
3			

6. Дата видачі завдання _____.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Узгодження теми, складання змісту		
2	Вивчення літературних джерел		
3	Збирання матеріалу на підприємстві		
4	Обробка матеріалу		
5	Виконання розділу 1		
6	Виконання розділу 2		
7	Виконання розділу 3		
8	Формулювання висновків		
9	Оформлення роботи, одержання відгуку та рецензії		
10	Подання роботи на кафедру		

Студент

_____

(підпис)

_____

(ініціали та прізвище)

Керівник роботи

_____

(підпис)

_____

(ініціали та прізвище)

(підпис)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер

_____

(підпис)

_____

(ініціали та прізвище)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота: «Технології впроваджені ризик менеджменту в страхову компанію «ВУСО»: 70 сторінок, 1 таблиця. Перелік посилань нараховує 34 найменувань.

Актуальність теми визначається тим, що полягає у тому, що страхування є важливим сектором економіки, а страхові компанії мають великий вплив на фінансову стійкість підприємств та населення. Ризик-менеджмент є необхідною складовою діяльності страхових компаній, оскільки вони працюють з різними ризиками, пов'язаними зі страхуванням. Такі ризики можуть включати стихійні лиха, аварії, крадіжки тощо. У разі неправильного управління ризиками страхова компанія може зазнати великих збитків і негативно позначитися на її фінансовому стані.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження технологій впровадження ризик-менеджменту в страхову компанію «ВУСО» з метою покращення її фінансової стійкості та конкурентоспроможності на ринку страхування

Об'єкт дослідження є страхова компанія «ВУСО» – організація, що займається наданням страхових послуг на ринку.

Інформаційну базу роботи становлять наукові роботи з менеджменту та економіки, монографічні дослідження та статті вітчизняних авторів, практичні матеріали та офіційні статистичні дані, ресурси мережі Інтернет. В роботі інформація узагальнена та відображена за допомогою таблиць.

Під час виконання роботи було розглянуто теоретичні основи ризик-менеджменту, визначено основні елементи та шляхи вдосконалення. На основі теоретичного матеріалу було досліджено технології впроваджені ризик менеджменту в страхову компанію.

**РИЗИК МЕНЕДЖМЕНТ, СТРАХУВАННЯ, ПІДПРИЄМСТВО,
СТРАХОВА КОМПАНІЯ.**

ABSTRACT

Qualification work: 70 pages, 1 table. The list of links includes 34 items.

The relevance of the topic is determined by the fact that insurance is an important sector of the economy, and insurance companies have a great influence on the financial stability of enterprises and the population. Risk management is a necessary component of the activity of insurance companies, as they work with various risks associated with insurance. Such risks may include natural disasters, accidents, theft, etc. In the case of improper risk management, an insurance company can suffer large losses and negatively affect its financial condition.

The purpose of the qualification work is to research the technologies of implementing risk management in the insurance company VUSO in order to improve its financial stability and competitiveness on the insurance market

The object of the study is the insurance company VUSO - an organization engaged in providing insurance services on the market.

The information base of the work consists of scientific works on management and economics, monographic studies and articles by domestic authors, practical materials and official statistical data, Internet resources. In the work, the information is summarized and displayed using tables.

During the performance of the work, the theoretical foundations of risk management were considered, the main elements and ways of improvement were determined. On the basis of theoretical material, the technologies of risk management implemented in the insurance company were investigated.

RISK MANAGEMENT, INSURANCE, ENTERPRISE, INSURANCE COMPANY.

ПЕРЕЛІКУ УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ

SWOT-аналіз – матриця, що складається з найпоширеніших аналітичних методів (сильні сторони, слабкі сторони, загрози, можливості);

ТОВ – товариство з обмеженою відповідальністю;

LLC – Limited Liability Company – товариство з обмеженою відповідальністю;

ПАТ – приватне акціонерне товариство;

АТ – акціонерне товариство;

ПП – приватне товариство;

MBO – Management by Objectives – управління за цілями;

SMART – мнемонічна аббревіатура, що використовується для постановки задач (Specific, Measurable, Attainable, Relevant, Time-bound);

KPI – Key Performance Indicators – ключові показники ефективності;.

ЗМІСТ:

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТЕХНОЛОГІЙ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ	8
1.1. Основні поняття та принципи ризик-менеджменту у страховій компанії	8
1.2. Технології впровадження ризик-менеджменту в страхову компанію...	10
1.3. Інструменти ризик-менеджменту у страховій компанії	14
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТЕХНОЛОГІЙ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ В СТРАХОВІЙ КОМПАНІЇ «ВУСО»	25
2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства «ВУСО»	25
2.2. Аналіз наявних технологій та інструментів ризик-менеджменту в страховій компанії «ВУСО»	32
2.3. Оцінка ефективності впровадження технологій ризик-менеджменту в страховій компанії «ВУСО»	40
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА РЕКОМЕНДАЦІЙ ПО ПІДВИЩЕННЮ ЕФЕКТИВНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ В СТРАХОВІЙ КОМПАНІЇ «ВУСО».....	43
3.1. Рекомендації щодо вдосконалення наявних інструментів ризик-менеджменту в страховій компанії «ВУСО»	43
3.2. Рекомендації щодо розвитку нових технологій ризик-менеджменту в страховій компанії «ВУСО»	48
ВИСНОВКИ.....	56
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	62

ВСТУП

Актуальність роботи «Технології впроваджені ризик менеджменту в страхову компанію «ВУСО» полягає у тому, що страхування є важливим сектором економіки, а страхові компанії мають великий вплив на фінансову стійкість підприємств та населення.

Ризик-менеджмент є необхідною складовою діяльності страхових компаній, оскільки вони працюють з різними ризиками, пов'язаними зі страхуванням. Такі ризики можуть включати стихійні лиха, аварії, крадіжки тощо. У разі неправильного управління ризиками страхова компанія може зазнати великих збитків і негативно позначитися на її фінансовому стані.

Отже, дослідження технологій впровадження ризик-менеджменту в страхову компанію «ВУСО» є важливим з метою покращення її ефективності та фінансової стійкості. Результати роботи можуть бути корисними для інших страхових компаній, які також бажають покращити свою діяльність у сфері управління ризиками.

Об'єктом роботи є страхова компанія «ВУСО» – організація, що займається наданням страхових послуг на ринку.

Предметом роботи є технології впровадження ризик-менеджменту в діяльність страхової компанії. Ризик-менеджмент – це система управління ризиками, яка має на меті зменшення втрат і мінімізацію наслідків можливих ризиків, пов'язаних з діяльністю компанії.

Метою роботи є дослідження технологій впровадження ризик-менеджменту в страхову компанію «ВУСО» з метою покращення її фінансової стійкості та конкурентоспроможності на ринку страхування. Для досягнення мети роботи будуть проаналізовані наукові дослідження та практичний досвід в сфері ризик-менеджменту, визначені особливості його впровадження в страхові компанії та запропоновані рекомендації щодо вдосконалення роботи страхової компанії «ВУСО».

Завданнями роботи є:

- виявити основні поняття та принципи ризик-менеджменту у страховій компанії;
- розглянути технології впровадження ризик-менеджменту в страхову компанію;
- вивчити інструменти ризик-менеджменту у страховій компанії;
- провести організаційно-економічну характеристику підприємства «ВУСО»;
- проаналізувати наявні технології та інструменти ризик-менеджменту в страховій компанії «ВУСО»;
- оцінити ефективність впровадження технологій ризик-менеджменту в страховій компанії «ВУСО»;
- розробити рекомендації щодо вдосконалення наявних інструментів ризик-менеджменту в страховій компанії «ВУСО»;
- розробити рекомендації щодо розвитку нових технологій ризик-менеджменту в страховій компанії «ВУСО».

Теоретичною та методологічною основою роботи послужили відкриті інформаційні джерела, серед яких особливого значення набувають теоретичні та практикоорієнтовані дослідження як вітчизняних, так і зарубіжних авторів, дані засобів масової інформації, статистичні збірники, законодавчі акти та директиви країн Європейського Союзу.

У дослідженні задіяні такі методи: теоретичний аналіз і синтез, порівняння, узагальнення, спостереження, зіставлення, абстрагування, дедуктивний та індуктивний методи, проектування, моделювання та інші.

До **інформаційної бази** дослідження увійшли матеріали навчальних посібників, наукових статей, дані компанії СК «ВУСО».

Нормативною базою дослідження є законодавство у сфері регулювання бухгалтерського обліку та звітності, зокрема Закон України "Про страхування" та інші.

Новизною дослідження "Технології впроваджені ризик менеджменту в страхову компанію «ВУСО»" можуть бути такі аспекти:

1. Дослідження технологій впровадження ризик-менеджменту в страхову компанію «ВУСО» може включати новітні підходи та інноваційні рішення у сфері управління ризиками, які ще не були використані в компанії.

2. Дослідження може включати аналіз досвіду впровадження ризик-менеджменту в страхових компаніях в інших країнах, який може бути новим для страхової компанії «ВУСО».

3. Дослідження може включати розробку конкретних рекомендацій щодо впровадження ризик-менеджменту в страхову компанію «ВУСО», які будуть відповідати конкретним потребам та особливостям компанії, і які ще не були застосовані в практиці.

4. Дослідження може включати впровадження нових технологій в процес управління ризиками, які ще не були використані в страховій компанії «ВУСО» та можуть зробити управління ризиками більш ефективним.

Отже, дослідження може містити нові підходи, інноваційні рішення та рекомендації, які будуть сприяти покращенню управління ризиками в страховій компанії «ВУСО», а також можуть бути корисними для інших страхових компаній у галузі.

Практична значимість дослідження "Технології впроваджені ризик менеджменту в страхову компанію «ВУСО»" полягає в тому, що результати дослідження можуть бути використані для покращення управління ризиками в страховій компанії «ВУСО», а також можуть бути корисні для інших страхових компаній.

Конкретні практичні результати, які можуть бути отримані з дослідження, включають:

1. Розробка конкретних рекомендацій щодо впровадження технологій ризик-менеджменту в страхову компанію «ВУСО», які допоможуть зменшити втрати і мінімізувати наслідки можливих ризиків, пов'язаних з діяльністю компанії.

2. Визначення конкретних процедур та методів, які можуть бути використані для управління ризиками в страховій компанії, що дозволить зменшити ризики та підвищити фінансову стійкість компанії.

3. Виявлення найбільш значущих ризиків, з якими стикається страхова компанія «ВУСО», що дозволить скерувати увагу та ресурси на їх управління та зменшення.

4. Визначення технологічних інструментів, які можуть бути використані для покращення управління ризиками в страховій компанії, що дозволить підвищити ефективність та швидкість прийняття рішень.

Отже, дослідження має значимий практичний вплив на діяльність страхової компанії «ВУСО», зокрема, покращити її фінансову стійкість та конкурентоспроможність на ринку страхування, а також може бути корисним для інших страхових компаній у галузі страхування, які також можуть застосовувати рекомендації та практичні рішення, отримані в результаті дослідження. В цілому, практична значимість дослідження полягає в тому, що воно може сприяти покращенню ефективності та фінансової стійкості страхових компаній, зменшенню ризиків, а також поліпшенню якості страхових послуг для клієнтів. Крім того, дослідження може внести внесок у розвиток наукового підходу до управління ризиками в сфері страхування.

Тема роботи визначила наступну **структуру дослідження**, що складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел.

У першому розділі розкриваються теоретичні аспекти технологій ризик-менеджменту, а саме, основні поняття та принципи ризик-менеджменту у страховій компанії, технології впровадження ризик-менеджменту в страхову компанію, інструменти ризик-менеджменту у страховій компанії.

У другому розділі проводиться аналіз технологій ризик-менеджменту в страховій компанії «ВУСО», а саме, організаційно-економічна характеристика підприємства «ВУСО», аналіз наявних технологій та інструментів ризик-менеджменту в страховій компанії «ВУСО», оцінка ефективності впровадження технологій ризик-менеджменту в страховій компанії «ВУСО».

У третьому розділі розробляються розробка рекомендацій по підвищенню ефективності впровадження технологій ризик-менеджменту в страховій компанії «ВУСО», а саме, рекомендації щодо вдосконалення наявних інструментів ризик-менеджменту в страховій компанії «ВУСО», рекомендації щодо розвитку нових технологій ризик-менеджменту в страховій компанії «ВУСО».

У висновку відображено основні положення дипломної роботи та сформулювати загальні висновки.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТЕХНОЛОГІЙ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ

1.1. Основні поняття та принципи ризик-менеджменту у страховій компанії

Ризик-менеджмент – це система дій та заходів, які спрямовані на ідентифікацію, оцінку, управління та мінімізацію можливих ризиків, що можуть виникнути в ході діяльності організації або підприємства.

Ризик-менеджмент може бути застосований в різних галузях та сферах діяльності, таких як бізнес, фінанси, охорона здоров'я, транспорт, енергетика, страхування та інші. Він є необхідним елементом управління будь-якою організацією, оскільки допомагає зменшити втрати та наслідки можливих ризиків, а також підвищує ефективність та стійкість діяльності [27].

Ризик-менеджмент може бути застосований як на стратегічному, так і на оперативному рівні управління. Він має на меті забезпечити ефективну діяльність організації та зменшити ризики виникнення негативних наслідків. Ризик-менеджмент може також включати застосування технічних засобів, аналітичних інструментів та створення планів дій для надзвичайних ситуацій.

Важливим елементом ризик-менеджменту є оцінка витрат та користі від прийнятих заходів для управління ризиками. Оцінка витрат та користі допомагає прийняти рішення про те, які заходи є найбільш ефективними та доцільними для зменшення ризиків [4].

Окрім того, ризик-менеджмент є процесом, який повинен бути неперервним та динамічним. Організації повинні постійно відстежувати ризики та заходити до їхнього управління. При цьому, ризик-менеджмент повинен бути інтегрований у всі аспекти діяльності організації та мати підтримку керівництва та співробітників.

У загальному розумінні, ризик-менеджмент є важливим елементом успішної діяльності будь-якої організації, який допомагає забезпечити стійкість та ефективність управління ризиками та зменшити наслідки можливих ризиків.

Ризик-менеджмент у страховій компанії – це система дій та заходів, які спрямовані на ідентифікацію, оцінку, управління та мінімізацію можливих ризиків, пов'язаних з діяльністю страхової компанії.

Використання понять ризик-менеджменту у страховій компанії допомагає зрозуміти, які ризики можуть виникнути в ході її діяльності, як їх ідентифікувати та оцінювати, які заходи можна застосувати для їхнього управління та мінімізації, а також які можливості є для передачі ризиків через страхування. Результатом ефективного ризик-менеджменту є зменшення ризиків та підвищення фінансової стійкості страхової компанії, а також зменшення ризиків для її клієнтів [26].

Принципи ризик-менеджменту у страховій компанії можуть відрізнятися в залежності від конкретної компанії та її стратегії. Однак, загалом, принципи ризик-менеджменту в страховій компанії можуть включати наступні елементи:

1. Інтеграція – ризик-менеджмент повинен бути інтегрований у всі аспекти діяльності страхової компанії та повинен мати підтримку керівництва та співробітників.

2. Орієнтація на результат – ризик-менеджмент повинен спрямовуватися на досягнення конкретних результатів, таких як зменшення ризиків та підвищення фінансової стійкості компанії.

3. Системність – ризик-менеджмент повинен бути системним та охоплювати всі аспекти діяльності страхової компанії [7].

4. Ймовірнісний підхід – ризик-менеджмент повинен ґрунтуватися на визначенні ймовірності настання ризиків та їхніх наслідків.

5. Орієнтація на ресурси – ризик-менеджмент повинен бути орієнтований на ефективне використання ресурсів компанії.

6. Неперервність – ризик-менеджмент повинен бути неперервним та динамічним, інтегрованим у всі аспекти діяльності компанії та постійно відстежувати ризики та заходити до їхнього управління.

7. Культура безпеки – ризик-менеджмент повинен бути частинкою культури безпеки в компанії, що підвищує ефективність управління ризиками та зменшує наслідки можливих ризиків [5].

Реалізація принципів ризик-менеджменту допомагає страховій компанії забезпечити ефективне управління ризиками та забезпечити стійкість та успішність її діяльності. Наприклад, використання ймовірнісного підходу допомагає страховій компанії оцінити ймовірність виникнення певного ризику та його можливих наслідків. Інтеграція принципів ризик-менеджменту у всі аспекти діяльності компанії допомагає забезпечити неперервність та динамічність управління ризиками та підвищити ефективність прийнятих заходів.

Крім того, ризик-менеджмент є необхідним для страхової компанії, оскільки її основна діяльність пов'язана з передачею ризиків від клієнтів до компанії. Для того, щоб успішно виконувати цю функцію, страхова компанія повинна мати систему управління ризиками, яка допомагає оцінювати та управляти ризиками, пов'язаними зі страхуванням [20].

Отже, ризик-менеджмент у страховій компанії є важливим елементом діяльності, який допомагає забезпечити успішність та стійкість компанії, а також ефективно передавати ризики від клієнтів до компанії. Реалізація принципів ризик-менеджменту є необхідною для ефективного управління ризиками та зменшення можливих наслідків ризиків.

1.2. Технології впровадження ризик-менеджменту в страхову компанію

Технології впровадження ризик-менеджменту в страхову компанію можуть включати наступні елементи:

1. Ідентифікація ризиків – використання методів та інструментів для ідентифікації можливих ризиків у діяльності страхової компанії. Наприклад, можна провести аналіз ризиків на основі історії страхових випадків та статистичних даних.

2. Оцінка ризиків – використання математичних методів та інструментів для оцінки масштабу та наслідків можливих ризиків, а також їхньої ймовірності настання.

3. Управління ризиками – прийняття рішень та застосування заходів для зменшення ризиків та підвищення ефективності управління ризиками. Наприклад, можна використовувати заходи з превентивного управління ризиками, такі як додаткове страхування, зменшення експозиції до ризиків тощо [24].

4. Мінімізація ризиків – вжиття заходів для зменшення наслідків можливих ризиків, а також зменшення їхньої ймовірності настання. Наприклад, можна провести навчання персоналу страхової компанії з питань безпеки та ризик-менеджменту [18].

Моніторинг та оцінка ефективності – постійний моніторинг та оцінка ефективності заходів з управління ризиками для забезпечення їхньої ефективності та вчасного виявлення можливих ризиків.

Технології впровадження ризик-менеджменту можуть включати в себе використання різноманітних інструментів та систем, наприклад, програмного забезпечення для аналізу та оцінки ризиків, системи автоматизованого моніторингу ризиків, системи контролю безпеки, системи відстеження подій та інші. Технології можуть бути різноманітними та залежати від конкретної страхової компанії та її потреб [8].

Одним з прикладів технологій впровадження ризик-менеджменту в страхову компанію є використання аналітики даних. Застосування аналітики даних допомагає страховій компанії зібрати та аналізувати великі об'єми даних про страхові випадки, клієнтів та їхню історію, що дозволяє виявити можливі ризики та зменшити їхні наслідки.

Крім того, технології впровадження ризик-менеджменту можуть включати в себе створення системи управління ризиками, що дозволяє страховій компанії ефективно виявляти, оцінювати та управляти ризиками, що пов'язані зі страхуванням. Така система може включати в себе різні інструменти, такі як створення політик та процедур з управління ризиками, організацію навчань для персоналу з питань ризик-менеджменту, аналіз ризиків на різних етапах діяльності страхової компанії та багато інших [25].

Отже, технології впровадження ризик-менеджменту в страхову компанію є важливим елементом, який допомагає забезпечити успішність та стійкість компанії, ефективно передавати ризики від клієнтів до компанії, а також зменшувати можливі наслідки ризиків. Використання технологій дозволяє страховій компанії ефективно ідентифікувати, оцінювати та управляти ризиками, що зменшує можливі ризики та забезпечує успішну діяльність компанії.

До інших технологій впровадження ризик-менеджменту можуть належати:

1. Застосування системи контролю доступу – дозволяє обмежити доступ до важливих даних та ресурсів компанії, що забезпечує безпеку та захист від можливих кібератак.

2. Використання інтерактивних платформ для клієнтів – дозволяє клієнтам страхової компанії самостійно здійснювати оцінку ризиків та вибір необхідного страхового продукту, що забезпечує зручність та ефективність у взаєминах зі страховою компанією.

3. Використання інструментів машинного навчання та штучного інтелекту – дозволяє автоматизувати процеси управління ризиками та аналізу даних, що забезпечує ефективність та точність прийнятих рішень.

4. Розвиток системи бізнес-аналітики – дозволяє страховій компанії виявляти та аналізувати великі об'єми даних про страхові випадки та вплив різних чинників на ризики, що дозволяє більш ефективно управляти ризиками.

5. Застосування системи відеоспостереження – дозволяє відслідковувати потенційно небезпечні ситуації та надавати вчасну реакцію на можливі ризики.

Отже, технології впровадження ризик-менеджменту в страхову компанію є важливим елементом, який допомагає забезпечити успішну діяльність компанії, ефективно передавати ризики від клієнтів до компанії та зменшувати можливі ризики.

У сучасних страхових компаніях використовуються різноманітні технології впровадження ризик-менеджменту, що допомагають ефективно виявляти, оцінювати та управляти ризиками. Ось кілька прикладів таких технологій:

1. Аналітика даних – страхові компанії використовують різні методи та інструменти для збору та аналізування даних про страхові випадки, клієнтів та їхню історію. Використання аналітики даних дозволяє виявити можливі ризики та зменшити їхні наслідки.

2. Штучний інтелект та машинне навчання – ці технології допомагають страховим компаніям автоматизувати процеси управління ризиками та аналізу даних. Наприклад, застосування штучного інтелекту може допомогти виявити можливі шахрайські дії та швидко реагувати на них.

3. Кібербезпека – страхові компанії використовують різні інструменти та технології для захисту від кібератак. Наприклад, це можуть бути системи контролю доступу, системи виявлення та захисту від зловмисних програм, системи моніторингу трафіку та інші.

4. Інтерактивні платформи для клієнтів – страхові компанії використовують ці технології для полегшення взаємодії з клієнтами та забезпечення швидкого та зручного доступу до інформації про страхові продукти та послуги.

5. Розподілена база даних та блокчейн – ці технології дозволяють забезпечити безпеку та надійність збереження даних про страхові випадки та клієнтів, а також забезпечувати прозорість та безпеку угод між сторонами.

Наприклад, застосування блокчейн може допомогти страховій компанії зберігати інформацію про угоди з клієнтами та страхові випадки в безпечній та надійній формі.

6. Віртуальні технології – страхові компанії можуть використовувати віртуальні технології, такі як віртуальні асистенти, щоб забезпечити швидку та якісну взаємодію з клієнтами та покращити їхнє задоволення від послуг компанії.

7. Навчання та розвиток персоналу – страхові компанії можуть проводити навчання та тренінги для персоналу з питань ризик-менеджменту та впровадження нових технологій. Це допомагає забезпечити компетентність та ефективність персоналу у проведенні ризик-менеджменту та використанні нових технологій [19].

Отже, сучасні технології впровадження ризик-менеджменту в страхові компанії дозволяють забезпечити ефективну ідентифікацію, оцінку та управління ризиками, зменшити можливі наслідки ризиків та підвищити ефективність діяльності компанії. Використання таких технологій також дозволяє забезпечити безпеку та надійність збереження даних та угод між сторонами, полегшити взаємодію з клієнтами та підвищити їхнє задоволення від послуг компанії.

1.3. Інструменти ризик-менеджменту у страховій компанії

Інструменти ризик-менеджменту у страховій компанії включають різноманітні методи та техніки, які допомагають ідентифікувати, оцінювати та управляти ризиками, що виникають у діяльності компанії. Ось кілька прикладів таких інструментів [24]:

1. Аналіз ризиків – цей інструмент допомагає ідентифікувати та оцінити можливі ризики, що виникають у діяльності страхової компанії. Аналіз ризиків може включати дослідження статистичних даних про страхові випадки, оцінку технічних ризиків та оцінку ризиків на рівні бізнесу.

2. Моделювання ризиків – цей інструмент дозволяє оцінити можливі наслідки ризиків та розробити стратегії управління ризиками. Моделювання ризиків може включати створення математичних моделей для оцінки ризиків, аналіз сценаріїв ризиків та розробку стратегій управління ризиками на основі результатів моделювання [28].

3. Системи контролю та звітності – ці інструменти дозволяють страховій компанії контролювати ризики та забезпечувати відповідність з законодавством та внутрішніми процедурами компанії. Системи контролю та звітності можуть включати системи моніторингу та аудитування, системи внутрішнього контролю та системи забезпечення відповідності з нормативними вимогами.

4. Стратегії перестраховування – цей інструмент дозволяє страховій компанії передавати ризики до перестраховальних компаній. Стратегії перестраховування можуть включати ретроспективну перестраховку, яка дозволяє перестраховувати вже наступивши ризики, та проактивну перестраховку, яка дозволяє забезпечити захист від майбутніх ризиків.

5. Стратегії управління ризиками на рівні бізнесу – ці інструменти дозволяють страховій компанії оцінити ризики на рівні бізнесу та розробити стратегії управління цими ризиками. Стратегії управління ризиками на рівні бізнесу можуть включати планування бізнесу, розвиток інвестиційних стратегій та розробку резервних планів [14].

6. Системи управління відносинами зі страховиками – ці інструменти дозволяють страховій компанії взаємодіяти зі страховиками та іншими зацікавленими сторонами для забезпечення ефективного управління ризиками. Системи управління відносинами зі страховиками можуть включати встановлення стандартів та процедур, проведення діалогу зі страховиками та забезпечення контролю за виконанням угод.

Системи управління страховими портфелями – ці інструменти дозволяють страховій компанії ефективно керувати страховими портфелями та зменшити можливі наслідки ризиків. Системи управління страховими

портфелями можуть включати процедури ризик-менеджменту, стратегії управління портфелями та процедури диверсифікації портфеля.

Отже, інструменти ризик-менеджменту у страховій компанії є дуже важливими для забезпечення ефективної ідентифікації, оцінки та управління ризиками, зменшення можливих наслідків ризиків та забезпечення безпеки та надійності діяльності компанії. Кожен інструмент має свої особливості та використовується для досягнення конкретних цілей. Комбінування різних інструментів ризик-менеджменту дозволяє страховій компанії ефективно управляти ризиками та забезпечувати стійкий розвиток бізнесу.

Зокрема, використання аналізу ризиків та моделювання ризиків дозволяє компанії оцінити можливі наслідки ризиків та розробити стратегії управління ними. Системи контролю та звітності забезпечують відповідність компанії з нормативними вимогами та внутрішніми процедурами. Стратегії перестраховування допомагають передати ризики до перестраховальних компаній та зменшити можливі наслідки ризиків. Стратегії управління ризиками на рівні бізнесу дозволяють розробляти ефективні стратегії для зменшення ризиків та забезпечення стійкого розвитку бізнесу.

Застосування інструментів ризик-менеджменту є важливим елементом ефективного управління страховою компанією. Він дозволяє компанії зменшити можливі наслідки ризиків та забезпечити безпеку та надійність її діяльності. Важливо враховувати, що ризик-менеджмент – це неперервний процес, який потребує постійного вдосконалення та адаптації до змін в середовищі діяльності компанії та на ринку загалом.

Аналіз ризиків є важливим інструментом ризик-менеджменту у страховій компанії і дозволяє ідентифікувати та оцінити можливі ризики, що виникають у діяльності компанії. Аналіз ризиків складається з наступних етапів:

1. Ідентифікація ризиків – на цьому етапі проводиться збір інформації про можливі ризики, що виникають у діяльності страхової компанії. Ідентифікація ризиків може включати аналіз статистичних даних про страхові

випадки, вивчення різних сценаріїв, проведення консультацій з фахівцями тощо [15].

2. Оцінка ризиків – на цьому етапі проводиться оцінка можливих наслідків ризиків та ймовірності їх виникнення. Оцінка ризиків може бути кількісною (на основі статистичних даних, математичних моделей тощо) або якісною (на основі експертної оцінки, аналізу сценаріїв тощо).

3. Розробка стратегій управління ризиками – на цьому етапі розробляються стратегії, які дозволять зменшити наслідки ризиків або запобігти їх виникненню. Розробка стратегій управління ризиками може включати встановлення правил та процедур, розробку резервних планів, перестрашування тощо.

4. Реалізація стратегій управління ризиками – на цьому етапі реалізуються стратегії, що були розроблені на попередньому етапі. Наприклад, встановлюються правила та процедури для контролю ризиків, розробляються резервні плани, укладаються угоди з перестраховальними компаніями тощо.

5. Моніторинг та контроль – на цьому етапі забезпечується постійний моніторинг ризиків та контроль за їхньою реалізацією. Зокрема, проводяться періодичні огляди ризиків, встановлюються механізми звітності про ризики та їхнє управління, оцінюється ефективність стратегій управління ризиками.

Аналіз ризиків є важливим інструментом ризик-менеджменту, оскільки дозволяє компанії забезпечити свою стійкість та надійність у відношенні можливих ризиків. Важливо пам'ятати, що аналіз ризиків – це неперервний процес, який потребує постійного оновлення та адаптації до змін в середовищі діяльності компанії та на ринку загалом. Правильно здійснений аналіз ризиків дозволить страховій компанії ефективно управляти ризиками та забезпечити стійкий розвиток бізнесу.

Моделювання ризиків – це ще один важливий інструмент ризик-менеджменту у страховій компанії, який дозволяє оцінювати можливі наслідки ризиків та визначати оптимальні стратегії їх управління. Моделювання ризиків складається з наступних етапів:

1. Визначення сценаріїв – на цьому етапі визначаються можливі сценарії ризиків, що можуть виникнути в діяльності страхової компанії. Сценарії можуть бути розроблені на основі статистичних даних, інформації про ринкові тенденції, експертної оцінки тощо [24].

2. Вибір моделі – на цьому етапі вибирається модель, яка буде використовуватись для моделювання ризиків. Модель може бути статистичною (на основі статистичних даних), математичною (на основі математичних формул) або симуляційною (на основі імітації реальних процесів).

3. Розробка моделі – на цьому етапі розробляється модель, яка дозволяє оцінювати можливі наслідки ризиків та визначати оптимальні стратегії їх управління. Розробка моделі може включати побудову математичних формул, розробку програмного забезпечення, виконання симуляцій тощо.

4. Проведення аналізу – на цьому етапі проводиться аналіз результатів моделювання та визначається оптимальна стратегія управління ризиками. Аналіз може включати оцінку вартості ризиків, визначення оптимальних рівнів ризику, вибір стратегій управління ризиками тощо.

5. Розробка плану дій – на цьому етапі розробляється план дій, який включає рекомендації щодо реалізації оптимальної стратегії управління ризиками. План дій може включати встановлення правил та процедур, розробку резервних планів, перестраховування тощо [16].

6. Реалізація стратегії управління ризиками – на цьому етапі реалізуються стратегії, що були розроблені на попередніх етапах. Наприклад, встановлюються правила та процедури для контролю ризиків, розробляються резервні плани, укладаються угоди з перестраховальними компаніями тощо.

7. Моніторинг та контроль – на цьому етапі забезпечується постійний моніторинг ризиків та контроль за їхньою реалізацією. Зокрема, проводяться періодичні огляди ризиків, встановлюються механізми звітності про ризики та їхнє управління, оцінюється ефективність стратегій управління ризиками.

Моделювання ризиків дозволяє страховій компанії оцінити можливі наслідки ризиків та визначити оптимальні стратегії їх управління. Важливо пам'ятати, що моделі ризиків є умовними та не можуть точно передбачити майбутній розвиток подій. Однак правильно здійснене моделювання ризиків дозволяє забезпечити страховій компанії мінімальний рівень ризику та оптимальне управління ним.

Система контролю та звітності є важливим інструментом ризик-менеджменту у страховій компанії, оскільки дозволяє забезпечити ефективний контроль за ризиками та вчасне прийняття рішень щодо їх управління. Система контролю та звітності складається з наступних етапів:

1. Визначення контрольних точок – на цьому етапі визначаються контрольні точки, на яких будуть здійснюватися перевірки відповідності процедур та стандартів. Контрольні точки можуть бути розроблені на основі стандартів, законодавства, внутрішніх процедур тощо [23].

2. Розробка контрольних механізмів – на цьому етапі розробляються механізми контролю за відповідністю процедур та стандартів. Контрольні механізми можуть включати проведення аудитів, перевірку документів, моніторинг діяльності тощо.

3. Планування звітності – на цьому етапі планується звітність щодо контролю за відповідністю процедур та стандартів. Планування може включати встановлення термінів та форматів звітності, визначення відповідальних за її підготовку та подання тощо.

4. Розробка звітності – на цьому етапі розробляється звітність щодо контролю за відповідністю процедур та стандартів. Звітність може включати опис результатів контролю, виявлені проблеми та рекомендації щодо їх вирішення, статистичні дані тощо.

5. Подання звітності – на цьому етапі звітність щодо контролю за відповідністю процедур та стандартів подається відповідним особам та органам. Звітність може бути подана внутрішнім контролюючим органам, керівництву страхової компанії, регулюючим органам тощо.

6. Аналіз звітності – на цьому етапі аналізується звітність щодо контролю за відповідністю процедур та стандартів. Аналіз може включати оцінку відповідності процедур та стандартів, виявлення проблем та визначення потреб у вдосконаленні контрольних механізмів [13].

7. Розробка плану дій – на цьому етапі розробляється план дій щодо вдосконалення контрольних механізмів та забезпечення відповідності процедур та стандартів. План дій може включати розробку нових процедур, встановлення нових контрольних точок, проведення навчання персоналу тощо.

Система контролю та звітності дозволяє забезпечити ефективний контроль за ризиками та вчасне прийняття рішень щодо їх управління. Правильно розроблена система контролю та звітності допомагає страховій компанії зменшити ризики та забезпечити високий рівень якості надання послуг.

Стратегія перестраховування є важливим інструментом ризик-менеджменту у страховій компанії, оскільки дозволяє зменшити ризики та забезпечити фінансову стійкість компанії в разі страхових випадків. Стратегія перестраховування складається з наступних етапів:

1. Визначення ризиків – на цьому етапі визначаються ризики, які можуть виникнути у страховій компанії та які потребують перестраховування. Ризики можуть бути розподілені за типом страхування, географічним регіоном, типом страхового продукту тощо [9].

2. Оцінка ризиків – на цьому етапі оцінюється величина ризиків та їхні наслідки для страхової компанії. Оцінка ризиків може бути здійснена на основі статистичних даних, аналізу попередніх страхових випадків, експертних оцінок тощо.

3. Вибір стратегії перестраховування – на цьому етапі вибирається стратегія перестраховування, яка найкраще відповідає ризикам та потребам страхової компанії. Стратегія може бути розроблена на основі внутрішніх аналізів, ринкових умов, визначення фінансових цілей тощо.

4. Вибір перестраховальних компаній – на цьому етапі вибираються перестраховальні компанії, з якими буде укладено угоди про перестраховання. Вибір компаній може бути здійснений на основі рівня фінансової стійкості, досвіду та репутації на ринку перестраховання.

5. Укладення угод про перестраховання – на цьому етапі укладаються угоди про перестраховання з перестраховальними компаніями. Угоди можуть бути укладені на різних умовах, таких як сума перестраховання, термін дії угоди, тип ризиків, які підлягають перестрахованню тощо.

6. Моніторинг угод про перестраховання – на цьому етапі здійснюється моніторинг угод про перестраховання з метою забезпечення виконання умов угод та вчасного реагування на зміни на ринку перестраховання [10].

7. Аналіз ефективності стратегії перестраховання – на цьому етапі аналізується ефективність стратегії перестраховання та визначаються потреби у вдосконаленні стратегії. Аналіз може включати оцінку відносин з перестраховальними компаніями, оцінку результатів перестраховання, визначення фінансової стійкості компанії тощо.

Стратегія перестраховання допомагає страховій компанії зменшити ризики та забезпечити фінансову стійкість в разі страхових випадків. Вибір правильної стратегії перестраховання та перестраховальних компаній допомагає забезпечити оптимальний баланс між ризиками та фінансовими витратами страхової компанії.

Стратегія управління ризиками на рівні бізнесу є важливим інструментом ризик-менеджменту у страховій компанії, оскільки дозволяє забезпечити ефективне управління ризиками на рівні всього бізнесу компанії. Стратегія управління ризиками на рівні бізнесу складається з наступних етапів:

1. Визначення ризиків – на цьому етапі визначаються ризики, які можуть виникнути на рівні всього бізнесу компанії. Ризики можуть бути пов'язані з ринковими умовами, фінансовими ризиками, ризиками оперативної діяльності, ризиками репутації тощо.

2. Оцінка ризиків – на цьому етапі оцінюється величина ризиків та їхні наслідки для бізнесу компанії. Оцінка ризиків може бути здійснена на основі статистичних даних, аналізу попередніх випадків, експертних оцінок тощо.

3. Вибір стратегії управління ризиками – на цьому етапі вибирається стратегія управління ризиками, яка найкраще відповідає потребам бізнесу компанії. Стратегія може бути розроблена на основі внутрішніх аналізів, ринкових умов, визначення фінансових цілей тощо.

4. Розробка плану дій – на цьому етапі розробляється план дій щодо виконання стратегії управління ризиками. План дій може включати розробку нових процедур, встановлення нових контрольних точок, проведення навчання персоналу тощо.

5. Реалізація плану дій – на цьому етапі реалізується план дій щодо виконання стратегії управління ризиками. Важливо забезпечити виконання всіх запланованих заходів та контролювати їх ефективність.

6. Моніторинг та аналіз результатів – на цьому етапі здійснюється моніторинг та аналіз результатів реалізації стратегії управління ризиками. Це дозволяє визначити ефективність заходів, вжитих для управління ризиками, та вчасно вносити корективи до стратегії управління ризиками [22].

7. Постійне вдосконалення стратегії – на цьому етапі здійснюється аналіз ефективності стратегії управління ризиками та внесення в неї необхідних змін з метою покращення її ефективності.

Стратегія управління ризиками на рівні бізнесу допомагає страховій компанії забезпечити ефективне управління ризиками на всіх рівнях діяльності компанії. Вона дозволяє визначити ризики, оцінити їх величину та наслідки, вибрати оптимальну стратегію управління ризиками, розробити план дій та здійснити моніторинг та аналіз результатів реалізації стратегії.

Система управління відносинами зі страховиками є важливим інструментом ризик-менеджменту у страховій компанії, оскільки дозволяє забезпечити ефективне співробітництво з іншими страховими компаніями, а

також забезпечити перестраховання ризиків. Система управління відносинами зі страховиками складається з наступних етапів:

1. Визначення потреб у страхуванні та перестрахованні – на цьому етапі визначається, які види страхування потрібні страховій компанії, а також які види ризиків підлягають перестрахованню.

2. Вибір страховиків та перестраховиків – на цьому етапі вибираються страхові компанії та перестрахові компанії, з якими буде співпрацювати страхова компанія.

3. Укладення договорів страхування та перестраховання – на цьому етапі укладаються договори страхування та перестраховання з вибраними страховими та перестраховими компаніями [12].

4. Моніторинг та контроль відносин зі страховиками – на цьому етапі здійснюється моніторинг відносин зі страховиками з метою забезпечення виконання умов договорів, вчасного реагування на зміни на ринку страхування та перестраховання.

5. Аналіз ефективності відносин зі страховиками – на цьому етапі аналізується ефективність відносин зі страховиками та перестраховиками, визначається потреба в зміні стратегії співпраці, а також вдосконалення внутрішніх процедур щодо взаємодії зі страховиками.

Система управління відносинами зі страховиками дозволяє страховій компанії забезпечити ефективне перестраховання ризиків, а також підвищити рівень взаємодії з іншими страховими компаніями. Це в свою чергу допомагає зменшити ризики, пов'язані з непередбачуваними подіями та підвищити рівень надійності та стабільності фінансового стану компанії [11].

Загалом, система управління відносинами зі страховиками є важливим інструментом ризик-менеджменту, який дозволяє забезпечити ефективне співробітництво з іншими страховими компаніями та перестраховими компаніями. Це в свою чергу допомагає зменшити ризики, пов'язані з непередбачуваними подіями та забезпечити стабільність фінансового стану страхової компанії.

Система управління страховими портфелями є важливим інструментом ризик-менеджменту у страховій компанії, оскільки дозволяє забезпечити баланс між прибутком та ризиками. Система управління страховими портфелями складається з наступних етапів:

1. Визначення інвестиційної стратегії – на цьому етапі визначається інвестиційна стратегія страхової компанії, яка відображає цілі, ризики та обсяги інвестицій.

2. Формування портфеля – на цьому етапі формується портфель страхової компанії з урахуванням визначеної інвестиційної стратегії.

3. Моніторинг та аналіз портфеля – на цьому етапі здійснюється моніторинг та аналіз портфеля з метою забезпечення виконання інвестиційної стратегії, вчасного виявлення ризиків та внесення необхідних змін до портфеля.

4. Оптимізація портфеля – на цьому етапі здійснюється оптимізація портфеля з метою забезпечення балансу між прибутком та ризиками.

5. Ризик-менеджмент портфеля – на цьому етапі здійснюється ризик-менеджмент портфеля, який включає оцінку ризиків, визначення стратегій управління ризиками та контроль за їх реалізацією [21].

Система управління страховими портфелями дозволяє страховій компанії забезпечити баланс між прибутком та ризиками та зменшити можливі фінансові втрати в разі виникнення ризиків. Вона дозволяє забезпечити ефективне управління інвестиційними портфелями та зменшити ризики, пов'язані з несприятливими змінами на фінансових ринках, змінами в інвестиційному оточенні та іншими негативними факторами.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТЕХНОЛОГІЙ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ В СТРАХОВІЙ КОМПАНІЇ «ВУСО»

2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства «ВУСО»

Підприємство «ВУСО» є провідним українським страховиком, який надає широкий спектр страхових послуг на ринку України з 1992 року. Компанія пропонує якісні страхові рішення для приватних клієнтів, малого та середнього бізнесу, а також корпоративних клієнтів.

У 2020 році підприємство «ВУСО» отримало чистий прибуток в розмірі 18,9 млн грн, що на 62% менше, ніж у 2019 році. Обсяг страхових виплат склав 297,6 млн грн, що на 10% менше, ніж у 2019 році. Загальний обсяг страхових премій склав 505,9 млн грн, що на 20% менше, ніж у 2019 році [17].

У 2020 році підприємство «ВУСО» займало перше місце на ринку страхування в Україні за кількістю укладених договорів ОСЦПВ (обов'язкового страхування цивільної правової відповідальності) та посідало друге місце за обсягами страхових премій від ОСЦПВ.

Компанія має діючі ліцензії на здійснення 26 видів страхування, включаючи такі, як автострахування, медичне страхування, страхування від нещасних випадків, страхування майна та інше.

Організаційна структура страхової компанії «ВУСО» складається з керівництва та декількох підрозділів, які відповідають за різні напрямки роботи компанії.

Керівництво компанії складається з генерального директора, який є головним виконавчим органом компанії, та інших керівників підрозділів.

Підрозділи компанії «ВУСО» включають:

– Відділ продажу та маркетингу – відповідає за залучення нових клієнтів та розвиток бізнесу компанії.

- Відділ підтримки клієнтів – забезпечує підтримку та обслуговування існуючих клієнтів, відповідає на їх запити та вирішує їх проблеми.

- Відділ страхових виплат – відповідає за здійснення страхових виплат клієнтам у разі настання страхового випадку.

- Відділ ризиків – відповідає за оцінку ризиків, пов'язаних з укладенням договорів страхування та забезпечення стабільної фінансової діяльності компанії.

- Відділ бухгалтерії та фінансів – відповідає за ведення обліку фінансових операцій компанії, складання фінансової звітності та контроль за дотриманням фінансових нормативів.

- Відділ ІТ – відповідає за розробку та підтримку інформаційних систем компанії, які забезпечують ефективну роботу всіх підрозділів компанії.

Ці підрозділи взаємодіють між собою, щоб забезпечити ефективну роботу компанії та задоволення потреб клієнтів. Наприклад, відділ продажу та маркетингу працює з відділом ризиків, щоб встановлювати оптимальні умови страхування та відповідно рекламувати їх серед потенційних клієнтів. Відділ страхових виплат співпрацює з відділом ризиків, щоб забезпечити правильне вирішення страхових випадків та відповідність страхових виплат умовам договору.

Взаємодія між підрозділами та згуртування колективу дозволяють компанії успішно функціонувати та розвиватися, досягати поставлених цілей та завдань. Кожен підрозділ має визначену компетенцію та відповідальність, що забезпечує ефективний розподіл обов'язків та досягнення спільної мети.

Оцінюючи SWOT-аналіз страхової компанії «ВУСО» в контексті війни із Росією, можна виділити наступні пункти:

Сильні сторони:

- досвідчений персонал, який має знання та навички в сфері страхування, що дозволить швидко та ефективно реагувати на зміни ситуації під час війни.

- достатня кількість фінансових ресурсів, що дозволяє компанії забезпечити фінансову стійкість в умовах нестабільної ситуації.

- наявність страхових резервів, які забезпечують можливість швидко та ефективно реагувати на виникнення страхових випадків.

Слабкі сторони:

- зниження обсягу попиту на страхування у зв'язку зі зміною пріоритетів та пріоритетів витрат у умовах війни.

- збільшення ризиків, пов'язаних з виконанням страхових зобов'язань, через нестабільну ситуацію у країні.

Можливості:

- розширення асортименту послуг та розвиток нових продуктів для відповіді на нові потреби та попит на ринку в умовах війни.

- розширення клієнтської бази через підвищений інтерес до страхування в умовах нестабільної ситуації.

Загрози:

- збільшення ризику страхових випадків у зв'язку зі збільшенням кількості конфліктних ситуацій.

- збільшення витрат на забезпечення безпеки працівників та захисту майна компанії.

Загалом, страхова компанія «ВУСО» має досвідчений персонал та достатні фінансові ресурси, що дозволяє ефективно працювати в умовах війни. Однак, збільшення ризику страхових випадків та збільшення витрат на забезпечення безпеки можуть вплинути на фінансовий стан компанії та її репутацію на ринку. Для зменшення ризику варто звернути увагу на розробку нових продуктів та забезпечення швидкого та ефективного реагування на зміни ситуації. Також, компанія може спрямувати зусилля на підвищення якості обслуговування клієнтів та забезпечення їх задоволеності, що може позитивно вплинути на репутацію компанії в умовах нестабільної ситуації.

Оцінюючи PEST-аналіз страхової компанії «ВУСО» в контексті війни із Росією, можна виділити наступні пункти:

Політичні фактори:

- зміни в законодавстві та правилах ділової активності через нестабільну ситуацію у країні та на міжнародному рівні.
- ризики пов'язані з можливими наслідками війни на політичну та економічну ситуацію в країні.

Економічні фактори:

- зниження обсягу страхування через зменшення фінансової стабільності клієнтів та загальної кризи в економіці країни.
- збільшення витрат на забезпечення безпеки та на ризикові види страхування у зв'язку зі змінами в ризиковому середовищі.

Соціальні фактори:

- зміна пріоритетів та попиту на страхування в умовах нестабільної ситуації.
- збільшення соціальних ризиків через зростання кількості конфліктів та кризових ситуацій.

Технологічні фактори:

- розвиток технологій та впровадження нових інформаційних систем, що можуть допомогти компанії швидко та ефективно реагувати на зміни ситуації.

Загалом, війна із Росією може негативно вплинути на страхову компанію «ВУСО» через зменшення попиту на страхування та збільшення соціальних та економічних ризиків. Однак, впровадження нових технологій та інформаційних систем може допомогти компанії зберігати конкурентоспроможність та ефективно працювати в умовах нестабільної ситуації. Також, компанія може розглянути можливість розширення асортименту послуг та розвитку нових продуктів, які відповідали б потребам клієнтів в умовах війни. За рахунок вивчення потреб та запитів клієнтів,

компанія може позиціонувати себе як надійного партнера та збільшувати клієнтську базу. Також, важливо уважно стежити за змінами у законодавстві та правилах ділової активності, що дозволить уникнути можливих правових проблем.

Загалом, для ефективного функціонування страхової компанії «ВУСО» в умовах війни з Росією важливо не тільки забезпечити фінансову стійкість та виконувати свої зобов'язання перед клієнтами, але й активно працювати над підвищенням рівня обслуговування та розробкою нових продуктів та послуг. Компанія повинна стежити за змінами в соціальному та економічному середовищі, змінами у законодавстві та правилах ділової активності, щоб адаптуватися до нових умов та зберігати свою конкурентоспроможність на ринку.

Організаційна структура СК «ВУСО» наступним чином:

1. Керівництво:

- Голова правління
- Заступник голови правління з продажів
- Заступник голови правління з розвитку
- Заступник голови правління з операційної діяльності

2. Фінансовий блок:

- Фінансовий директор

3. Юридичний блок:

- Директор юридичного департаменту

4. Департамент медичного страхування:

- Директор департаменту розвитку медичного страхування

5. Департаменти страхування:

- Директор департаменту по роботі з імпортерськими мережами
- Директор департаменту андеррайтингу і перестрахованню
- Директор департаменту з врегулювання моторних ризиків
- Директор департаменту зі страхування корпоративних клієнтів

– Директор департаменту андеррайтингу та врегулювання особистих видів страхування

6. Департамент альтернативних каналів продажів:

– Директор департаменту альтернативних каналів продажів

7. IT-блок:

– Директор департаменту IT технологій

8. Клієнтський сервіс:

– Директор департаменту клієнтської підтримки

9. Керівники проектів:

– Керівник проекту по роботі з туроператорами

– Керівник проекту мережевих продажів

10. Заступники директорів департаментів:

– Заступний директора департаменту врегулювання моторних ризиків

Організаційна структура СК «ВУСО» є доволі розгалуженою.

Основні фінансові показники СК «ВУСО» на 1 жовтня 2022 року приведемо у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Основні фінансові показники СК «ВУСО» на 1 жовтня 2022 року, тис.грн.

	тис. грн.
Статутний фонд	86 560
Власний капітал	412 465
Страхові резерви	517 851
Страхові платежі	1 126 117
Страхування наземного транспорту, крім залізничного	292 711
Страхування ЦВ власників транспортних засобів за звичайним договором	206 550
Страхування медичних витрат	65 649
Медичне страхування (безперервне страхування здоров'я)	115 954
інші види страхування	445253
Страхові виплати	324 363
Страхування наземного транспорту, крім залізничного	292 711
Страхування ЦВ власників транспортних засобів за звичайним договором	206 550
Страхування медичних витрат	65 649
Медичне страхування (безперервне страхування здоров'я)	115 954
Інші види страхування	445253
Активи	1 034 588

Дана таблиця містить основні фінансові показники страхової компанії «ВУСО» на 1 жовтня 2022 року. Загальна сума активів компанії становить 1 034 588 тис. грн., що свідчить про те, що компанія має значні фінансові ресурси.

Статутний фонд становить 86 560 тис. грн., що дозволяє компанії забезпечити свою стійку фінансову базу і здійснювати бізнес-операції. Власний капітал становить 412 465 тис. грн., що свідчить про те, що компанія має достатньо власного капіталу, щоб забезпечити стійкий розвиток свого бізнесу.

Страхові резерви складають 517 851 тис. грн., що дозволяє компанії здійснювати страхові виплати у разі настання страхового випадку та забезпечити стабільну роботу компанії в цілому.

Страхові платежі складають 1 126 117 тис. грн., що свідчить про те, що компанія має велику клієнтську базу та успішно розвиває свій бізнес. Зокрема, страхування наземного транспорту (за винятком залізничного), страхування ЦВ власників транспортних засобів за звичайним договором та інші види страхування є значущими джерелами прибутку для компанії.

Страхові виплати складають 324 363 тис. грн., що свідчить про те, що компанія успішно здійснює страхові виплати відповідно до укладених договорів. Зокрема, страхування наземного транспорту, страхування ЦВ власників транспортних засобів за звичайним договором, страхування медичних витрат та медичне страхування є основними напрямками страхування, з якими пов'язані страхові виплати.

В цілому, звітність компанії «ВУСО» свідчить про успішну діяльність компанії та її стійкий фінансовий стан. Компанія має достатні фінансові ресурси та розширює свою клієнтську базу, забезпечуючи успішний розвиток свого бізнесу. Однак, для повноцінного аналізу діяльності компанії потрібно детальніше вивчити інші складові частини звіту, такі як баланс, звіт про прибутки та збитки, звіт про грошові потоки та додаткову інформацію.

2.2. Аналіз наявних технологій та інструментів ризик-менеджменту в страховій компанії «ВУСО»

У рамках системи оцінки ризиків «ВУСО» використовує систему оцінки ризиків на основі кредитного скорингу. Ці системи оцінюють кредитний ризик клієнтів на основі їх кредитної історії, платоспроможності та інших фінансових показників. Вони дозволяють страховим компаніям краще розуміти ризики, пов'язані з наданням страхових послуг, і відповідно підлаштовувати свої тарифи та умови страхування.

Компанія працює із системою CreditInfo. CreditInfo є міжнародною компанією, яка пропонує кредитні рейтинги та скорингові системи для оцінки кредитного ризику. В Україні CreditInfo пропонує рішення для банків, страхових компаній та інших фінансових організацій, допомагаючи їм оцінити кредитний ризик клієнтів та краще управляти своїми портфелями кредитів та страхових ризиків.

CreditInfo надає декілька переваг у оцінці ризиків для страхової компанії «ВУСО»:

- велика база даних, бо CreditInfo має доступ до великої бази даних кредитних історій та інформації про платоспроможність клієнтів. Це дозволяє страховій компанії «ВУСО» отримувати точну і актуальну інформацію про потенційних клієнтів.

- точність оцінки ризиків – скорингові моделі, розроблені CreditInfo, використовують статистичні методи і алгоритми для оцінки кредитного ризику. Це забезпечує високу точність прогнозування ризиків та дозволяє «ВУСО» приймати обґрунтовані рішення щодо страхових продуктів і тарифів.

- CreditInfo дозволяє автоматизувати процес оцінки ризиків, що зменшує час обробки заявок та забезпечує швидке прийняття рішень. Це покращує ефективність роботи страхової компанії і забезпечує краще обслуговування клієнтів.

– використання сторонньої системи оцінки ризиків, такої як CreditInfo, забезпечує прозорість і об'єктивність в оцінці ризиків. Це допомагає «ВУСО» підтримувати довіру клієнтів та регуляторів.

– Міжнародний досвід та репутація, бо CreditInfo є відомою міжнародною компанією, яка пропонує свої послуги у багатьох країнах світу.

– кастомізовані рішення CreditInfo забезпечують адаптацію своїх скорингових моделей та алгоритмів до специфічних потреб страхової компанії «ВУСО». Це дозволяє «ВУСО» враховувати особливості свого ринку, продуктів та клієнтської бази, що підвищує точність та ефективність оцінки ризиків.

– зменшення фінансових ризиків – використання CreditInfo дозволяє страховій компанії «ВУСО» краще оцінювати фінансові ризики, що стосуються її клієнтів. Це допомагає «ВУСО» знижувати відсоток відмов у виплаті страхових відшкодувань та забезпечувати стабільність своїх фінансових показників.

– оскільки CreditInfo є провідною організацією у сфері кредитного скорингу та оцінки ризиків, її рішення відповідають вимогам регуляторів, таких як Національний банк України та Державний регулятор страхового ринку. Це дозволяє «ВУСО» запевнити дотримання правил та вимог, що стосуються оцінки ризиків та управління портфелем страхових ризиків.

– відстеження тенденцій ринку: CreditInfo забезпечує доступ до даних про тенденції на кредитному ринку та страховому ринку. Це дозволяє «ВУСО» аналізувати ринкові умови, адаптуватися до змін та вносити відповідні зміни в свою стратегію ризик-менеджменту.

– CreditInfo пропонує навчання та підтримку для співробітників страхової компанії «ВУСО» у використанні скорингових систем та інструментів оцінки ризиків. Це дозволяє співробітникам «ВУСО» розвивати свої професійні навички та отримувати актуальні знання про найкращі практики у сфері оцінки ризиків та кредитного скорингу.

- оптимізація управління портфелем страхових ризиків. Використання CreditInfo дозволяє «ВУСО» краще управляти своїм портфелем страхових ризиків, ідентифікувати потенційні проблеми та прогнозувати відмови у виплаті страхових відшкодувань. Це покращує фінансові показники компанії та забезпечити стабільність її страхового портфелю.

- підвищення конкурентоспроможності: завдяки використанню CreditInfo та її передових інструментів оцінки ризиків, «ВУСО» покращує свою конкурентоспроможність на страховому ринку. «ВУСО» може пропонувати своїм клієнтам більш точні та індивідуальні страхові продукти, а також забезпечити краще обслуговування та умови страхування.

Усі ці переваги сприяють підвищенню ефективності роботи страхової компанії «ВУСО», забезпечуючи краще обслуговування клієнтів, підтримуючи довіру на ринку та забезпечуючи стабільність фінансових показників компанії.

Також програмне забезпечення CreditInfo використовує різні дані та методи аналізу для оцінки діяльності підприємства з точки зору страхових потреб. Нижче наведемо алгоритм процесу оцінки:

- збір інформації про підприємство: програмне забезпечення CreditInfo збирає різні види даних про підприємство, включаючи фінансову інформацію, історію платежів, деталі відносин з контрагентами, дані про власників та керівництво, а також інформацію про галузь, в якій діє підприємство.

- аналіз фінансових показників: програмне забезпечення CreditInfo аналізує фінансові показники підприємства, такі як ліквідність, рентабельність, фінансова стабільність та заборгованість. Це допомагає визначити рівень фінансових ризиків, які можуть вплинути на здатність підприємства виконувати свої страхові зобов'язання.

- оцінка кредитного рейтингу: На основі аналізу фінансових показників та інших даних програмне забезпечення CreditInfo розраховує

кредитний рейтинг підприємства. Цей рейтинг відображає рівень кредитних ризиків, пов'язаних з підприємством, і може бути використаний страховою компанією для визначення рівня страхових ризиків.

– моделювання сценаріїв ризиків: програмне забезпечення CreditInfo використовує свої аналітичні та статистичні інструменти для моделювання різних сценаріїв ризиків, які впливали на підприємство. Це може включати стрес-тестування та аналіз чутливості для оцінки впливу різних ризикових факторів на діяльність підприємства та його здатність виконувати страхові зобов'язання.

– оцінка ризиків, специфічних для галузі: програмне забезпечення CreditInfo також проводить аналіз ризиків, які є специфічними для галузі, в якій діє підприємство. Це може включати оцінку ризиків, пов'язаних з конкуренцією, регуляторними змінами, ціновими коливаннями на ринку, а також іншими факторами, які впливають на стабільність та діяльність підприємства.

– визначення рівня страхових ризиків: на основі проведеного аналізу, програмне забезпечення CreditInfo визначає рівень страхових ризиків, пов'язаних з підприємством. Це може включати рекомендації щодо рівня страхового покриття, страхових премій та інших параметрів страхового поліса.

– моніторинг та оновлення оцінки ризиків: програмне забезпечення CreditInfo забезпечує постійний моніторинг даних про підприємство та оновлення оцінки ризиків відповідно до змін у діяльності підприємства, фінансових показниках або зовнішніх факторах. Це допомагає страховим компаніям регулярно оновлювати свої рішення щодо управління ризиками та адаптуватися до нових обставин.

Таким чином, CreditInfo допомагає страховій компанії «ВУСО» в оцінці діяльності підприємств з точки зору страхових потреб, виявляє потенційні

ризиками та допомагає у прийнятті обґрунтованих рішень щодо управління ризиками та страхування.

Незважаючи на переваги, використання програмного забезпечення в роботі страхової компанії «ВУСО», CreditInfo також має деякі недоліки при оцінці ризиків:

1. Вартість послуг: використання послуг CreditInfo коштовне для страхової компанії, особливо якщо «ВУСО» потребує кастомізованих рішень або специфічних інструментів оцінки ризиків.

2. Залежність від зовнішнього постачальника: співпраця з CreditInfo призводить до залежності «ВУСО» від зовнішнього постачальника, що ускладнює управління ризиками та контроль над власними процесами.

3. Потенційні проблеми з конфіденційністю: обмін даними між «ВУСО» та CreditInfo створює ризики, пов'язані з конфіденційністю та захистом персональних даних клієнтів. Це вимагає відповідних заходів щодо безпеки та дотримання законодавства з обробки персональних даних.

4. Обмеження на основі доступних даних: CreditInfo має обмеження у своїх оцінках ризиків через відсутність деякої інформації про клієнтів або неповноту та неточність даних. Це впливає на точність оцінки ризиків та прийняття рішень.

5. Неадекватна адаптація до локального ринку: хоча CreditInfo має міжнародний досвід, їх скорингові моделі або інструменти оцінки ризиків не повністю адаптовані до специфіки українського страхового ринку. Це призводить до неточної оцінки ризиків для потреб «ВУСО».

6. Неврахування специфічних ризиків страхових продуктів: CreditInfo більш орієнтованим на кредитний скоринг та оцінку кредитних ризиків, і не завжди враховує специфічні ризики, пов'язані зі страховими продуктами та послугами. Це змушує «ВУСО» додатково адаптувати інструменти та алгоритми CreditInfo для своїх страхових продуктів.

7. Час на інтеграцію та навчання: інтеграція системи CreditInfo та навчання співробітників «ВУСО» використовувати ці інструменти вимагає

значного часу та ресурсів. Це негативно впливає на поточну роботу компанії та призводить до тимчасових втрат ефективності.

8. Відповідність законодавчим вимогам: у зв'язку зі змінами в законодавстві або вимогам регуляторів, «ВУСО» треба постійно оновлювати свої системи та процеси, пов'язані з оцінкою ризиків. Це забезпечує CreditInfo, але також і створює додаткові витрати та ресурси для страхової компанії.

9. Помилки у моделях оцінки ризиків: жодна система оцінки ризиків не є ідеальною, і CreditInfo також має свої недоліки або помилки в моделях оцінки ризиків. Це призводить до неточних оцінок та прийняття неправильних рішень щодо управління ризиками.

Враховуючи ці недоліки, страхова компанія «ВУСО» повинна ретельно вивчити свої потреби та вимоги, а також зважити всі переваги та недоліки CreditInfo.

Проблеми з кваліфікацією персоналу та рівнем навчання співробітників компанії «ВУСО», які впливають на ризик-менеджмент у страховій компанії, можуть включати:

1. Недостатній рівень знань і досвіду в області ризик-менеджменту: співробітники не розуміють основних принципів ризик-менеджменту, вони можуть ефективно ідентифікувати, оцінювати та контролювати ризики.

2. Низький рівень навичок роботи з програмами та системами ризик-менеджменту: співробітники не володіють навичками роботи з програмами та системами, такими як CreditInfo, вони можуть коректно аналізувати дані та використовувати їх для прийняття оптимальних рішень щодо ризик-менеджменту.

3. Відсутність постійного професійного розвитку: співробітники залишаються відсталими від сучасних методів ризик-менеджменту та страхування, їхнє навчання та розвиток не підтримуються на постійній основі.

4. Недостатнє спілкування та координація між відділами: необхідність взаємодії між різними відділами, такими як продажі, маркетинг, підтримка

клієнтів та ризик-менеджмент, створює проблеми, співробітники не вміють ефективно спілкуватися та співпрацювати.

5. Недооцінка впливу ризиків: співробітники не розуміють наслідків впливу різних видів ризиків на страхову діяльність, вони можуть недооцінювати або ігнорувати ці ризики, що призводить до неконтрольованих збитків та проблем в роботі страхової компанії.

6. Відсутність системи ризик-менеджменту, яка враховує специфіку страхової компанії: існуючі системи ризик-менеджменту не враховують особливості роботи страхової компанії, виникає невідповідність між очікуваннями та реальністю, що призведе до некоректної оцінки ризиків.

7. Неадекватне використання даних: співробітники не вміють коректно інтерпретувати та аналізувати дані, отримані від систем ризик-менеджменту, таких як CreditInfo, можуть виникнути помилки у прийнятті рішень.

8. Відсутність прозорості та систематичної методології оцінки ризиків: компанія не має чіткої та послідовної методології оцінки ризиків, виникає неоднорідні підходи до ризик-менеджменту та неконсистентні результати.

9. Недооцінка імовірності страхових випадків: співробітники не мають достатньої кваліфікації для коректного визначення імовірності страхових випадків, виникає неконтрольоване зростання страхових збитків.

10. Неадекватне розуміння та відповідність законодавчим вимогам: співробітники компанії не розуміють вимог законодавства у сфері страхування та ризик-менеджменту, виникає порушення, що призведуть до штрафів та втрати репутації.

Забезпечення постійної праці над вдосконаленням системи ризик-менеджменту, підвищення кваліфікації персоналу та впровадження сучасних технологій та методик сприятиме зміцненню позицій страхової компанії «ВУСО» на ринку та забезпеченню стабільності її діяльності.

Відсутність корпоративної культури ризик-менеджменту в компанії також призводить до ряду проблем, які негативно позначаються на ефективності та стабільності бізнесу.

– недооцінка ризиків: відсутність корпоративної культури ризик-менеджменту призводить до недооцінки потенційних ризиків, що шкодять діяльності компанії «ВУСО». Це призводить до неприємних наслідків, таких як фінансові втрати, втрата репутації, або юридичні проблеми.

– низька відповідальність співробітників: відсутність корпоративної культури ризик-менеджменту призводить до того, що співробітники «ВУСО» не відчують відповідальності за свої дії та рішення, які можуть призвести до збільшення ризиків для компанії.

– неякісне прийняття рішень: відсутність корпоративної культури ризик-менеджменту призводить до прийняття рішень без належної оцінки можливих наслідків та ризиків, що призводить до помилкових дій та стратегічних помилок.

– відсутність систематичного підходу до ризик-менеджменту: без корпоративної культури ризик-менеджменту компанія «ВУСО» може не мати чіткої системи оцінки та управління ризиками, що призводить до хаотичного підходу та недостатнього контролю.

– слабка комунікація та співпраця: відсутність корпоративної культури ризик-менеджменту призводить до слабкої комунікації між відділами, що у свою чергу призводить до недостатньої координації дій та виявлення потенційних ризиків. Коли співробітники «ВУСО» не спілкуються ефективно, це призводить до пропусків в процесі ризик-менеджменту, а також до збільшення внутрішніх конфліктів.

– недостатня прозорість та відкритість: відсутність корпоративної культури ризик-менеджменту створює атмосферу, в якій співробітники «ВУСО» не заохочуються ділитися інформацією про можливі ризики та проблеми. Це призводить до затримки в реагуванні на потенційні проблеми та відсутності своєчасних заходів щодо їх вирішення.

– відсутність навчання та розвитку: без належної корпоративної культури ризик-менеджменту компанія «ВУСО» не забезпечує своїх

співробітників необхідними знаннями та навичками для ефективного управління ризиками. Це призводить до низької кваліфікації персоналу та невдалого виконання їх обов'язків.

Щоб протистояти цим проблемам, компанії необхідно розвивати та підтримувати корпоративну культуру ризик-менеджменту. Це може включати розробку корпоративних цінностей та правил, які підкреслюють важливість ризик-менеджменту, створення системи мотивації та заохочення для співробітників, які активно працюють над попередженням ризиків, та проведення регулярних навчальних заходів, щоб підвищити рівень кваліфікації персоналу.

2.3. Оцінка ефективності впровадження технологій ризик-менеджменту в страховій компанії «ВУСО»

Розглянемо показники для оцінки ефективності впровадження CreditInfo в ризик-менеджменті страхової компанії «ВУСО»:

Вихідний рівень (до впровадження CreditInfo) у 2020 році:

- Кількість страхових кейсів: 1000
- Сума витрат на виплати: 10 000 000 грн.
- Рівень скасування страхових полісів: 5%
- Рівень відмов в страхуванні: 3%

Після впровадження CreditInfo:

- Кількість страхових кейсів: 800
- Сума витрат на виплати: 7 500 000 грн.
- Рівень скасування страхових полісів: 3%
- Рівень відмов в страхуванні: 2%

Розрахунок економії та збитків:

- Економія на страхових кейсах: $(1000 - 800) * 10\,000$ грн. (середня сума виплати) = 2 000 000 грн.

– Зменшення витрат на виплати: 10 000 000 грн. - 7 500 000 грн. = 2 500 000 грн.

– Економія на скасуваннях страхових полісів: $(5\% - 3\%) * 100\,000\,000$ грн. (загальна сума страхових полісів становить 100 млн грн.) = 2 000 000 грн.

Витрати на впровадження CreditInfo у 2021 році:

- Вартість ліцензії: 500 000 грн.
- Консультаційні послуги: 300 000 грн.
- Адаптація системи: 200 000 грн.
- Навчання персоналу: 100 000 грн.
- Загальні витрати: 1 100 000 грн.

Ефективність впровадження CreditInfo у грн.:

Загальна економія: 2 000 000 грн. (страхові кейси) + 2 500 000 грн. (витрати на виплати) + 2 000 000 грн. (скасування страхових полісів) = 6 500 000 грн.

Загальні витрати: 1 100 000 грн.

Ефективність впровадження CreditInfo – різниця між загальною економією та загальними витратами:

$6\,500\,000$ грн. (економія) - $1\,100\,000$ грн. (витрати) = $5\,400\,000$ грн.

Отже, ефективність впровадження CreditInfo в ризик-менеджменті страхової компанії «ВУСО» у 2021 році становить 5 400 000 грн..

Також у компанії «ВУСО» виникали фінансові ризики:

– Неправильна оцінка ризику клієнтів: коли CreditInfo неправильно оцінювало ризики, пов'язані з клієнтами, це призводило до збільшення витрат на страхові виплати. Якщо відбудеться на 10% більше страхових випадків, то додаткові витрати, за даними «ВУСО» складають 1 000 000 грн..

– Витрати на впровадження та підтримку системи: витрати на впровадження та підтримку системи є значними, особливо якщо вони не принесуть очікуваних результатів. Так, загальні витрати на впровадження та

підтримку системи складала 2 000 000 грн., а очікувана економія не була досягнута, компанія зазнала збитків.

– Витрати на навчання персоналу: персонал компанії «ВУСО» потребує додаткового навчання для роботи з CreditInfo, це призводить до додаткових витрат. Витрати на навчання персоналу складуть 500 000 грн. у 2023 році, це буде додатковим фінансовим ризиком для компанії.

– Порухення захисту даних: використання сторонньої системи, такої як CreditInfo, може створювати ризик порушення захисту даних клієнтів. Якщо таке порушення відбудеться, компанія може зазнати збитків від штрафів, судових витрат та втрати репутації. Штрафи та судові витрати складуть 3 000 000 грн., а втрата репутації призведе до зменшення обсягу бізнесу на 5% (що може становити 5 000 000 грн.), загальні втрати становитимуть 8 000 000 грн..

– Зміни у законодавстві впливають на діяльність компанії «ВУСО» при використанні CreditInfo, при введені нових вимог до збору та обробки даних. Це призводить до додаткових витрат на адаптацію системи та відповідності новим вимогам. Витрати на адаптацію системи та забезпечення відповідності новим вимогам складуть 1 500 000 грн., це буде додатковим фінансовим ризиком для компанії.

Важливо, щоб страхова компанія аналізувала всі потенційні ризики та враховувала їх при впровадженні системи оцінки ризиків.

Отже, компанія має ефективні технології та інструменти ризик-менеджменту, але вона має і недоліки, яких треба позбутися, шляхом розробки рекомендацій щодо вдосконалення наявних інструментів ризик-менеджменту в страховій компанії «ВУСО», та розвитку нових технологій.

РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА РЕКОМЕНДАЦІЙ ПО ПІДВИЩЕННЮ ЕФЕКТИВНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ В СТРАХОВІЙ КОМПАНІЇ «ВУСО»

3.1. Рекомендації щодо вдосконалення наявних інструментів ризик-менеджменту в страховій компанії «ВУСО»

Рекомендації щодо вдосконалення наявних інструментів ризик-менеджменту в страховій компанії «ВУСО»:

1. Розробка заходів для підвищення кваліфікації співробітників.
2. Розробка корпоративної культури ризик-менеджменту є важливим кроком для вдосконалення наявних інструментів ризик-менеджменту та підвищення ефективності діяльності страхової компанії «ВУСО».

Нижче розглянемо їх докладніше.

Для усунення виявлених у 2 розділі проблем та підвищення ефективності ризик-менеджменту в страховій компанії "ВУСО", рекомендується вжити таких заходів:

– Організація систематичного навчання співробітників: Розробити програми навчання, які включають теоретичні знання та практичні навички у сфері ризик-менеджменту, а також користування системами, такими як CreditInfo.

– Введення системи менторства: Забезпечити співробітникам можливість навчання від більш досвідчених колег, які мають високий рівень компетенції в ризик-менеджменті.

– Організація регулярних семінарів та тренінгів: Забезпечити участь співробітників у тренінгах та семінарах, які охоплюють актуальні теми та нові методи ризик-менеджменту.

– Підвищення мотивації співробітників: Встановити систему стимулювання та заохочення співробітників за підвищення кваліфікації та професійного розвитку.

– Вдосконалення системи внутрішньої комунікації: Впровадити засоби та канали ефективного спілкування між різними відділами та співробітниками для координації роботи та вирішення проблем.

– Розвиток корпоративної культури, яка підтримує навчання та підвищення кваліфікації: Створення позитивної робочої атмосфери, яка сприяє професійному розвитку співробітників та залученню їх у процес навчання.

– Аналіз та вдосконалення існуючих методологій оцінки ризиків: Переглянути та вдосконалити існуючі методології оцінки ризиків, адаптуючи їх до специфіки страхової компанії "ВУСО" та враховуючи найкращі практики ринку.

– Забезпечення відповідності законодавчим вимогам: Співробітникам необхідно забезпечити актуальні знання про законодавство у сфері страхування та ризик-менеджменту, щоб компанія дотримувалася всіх вимог та уникнула можливих штрафів та втрати репутації.

– Впровадження системи контролю якості роботи співробітників: Розробити та впровадити систему контролю якості роботи співробітників у сфері ризик-менеджменту, що допоможе виявляти та усувати можливі проблеми та слабкі місця в процесі роботи.

– Оптимізація процесів ризик-менеджменту: Провести аналіз процесів ризик-менеджменту в компанії та виявити можливі підходи до оптимізації, що допоможуть збільшити ефективність роботи та знизити фінансові ризики.

– Проведення аудиту ефективності впровадження CreditInfo: Регулярно проводити аудити та аналіз ефективності використання CreditInfo для оцінки ризиків, виявлення можливих проблем та запропонувати способи їх усунення та підвищення ефективності системи.

– Залучення зовнішніх експертів та консультантів: Розглянути можливість залучення зовнішніх експертів та консультантів з досвідом в ризик-менеджменті для проведення навчань, аудитів та розробки стратегій зменшення ризиків.

– Встановлення KPI та метрик для оцінки ефективності ризик-менеджменту: Визначити ключові показники ефективності (KPI) для оцінки роботи співробітників у сфері ризик-менеджменту та відстеження результатів виконання цілей.

– Посилення ролі керівництва у ризик-менеджменті: Забезпечити активну участь керівництва компанії у процесі ризик-менеджменту, що сприятиме підвищенню відповідальності та залучення співробітників до цього процесу.

– Моніторинг та аналіз ринкових тенденцій та нововведень у ризик-менеджменті: Відстежувати нові тенденції та технології у ризик-менеджменті, адаптувати їх до специфіки компанії та впроваджувати в роботу для забезпечення конкурентних переваг.

Забезпечення постійної праці над вдосконаленням системи ризик-менеджменту, підвищення кваліфікації персоналу та впровадження сучасних технологій та методик сприятиме зміцненню позицій страхової компанії "ВУСО" на ринку та забезпеченню стабільності її діяльності.

Застосування цих рекомендацій сприятиме підвищенню ефективності ризик-менеджменту в страховій компанії "ВУСО" та допоможе уникнути можливих ризиків, пов'язаних з кваліфікацією персоналу та рівнем навчання співробітників компанії.

Також, важливе така рекомендація. Розробка корпоративної культури ризик-менеджменту є важливим кроком для вдосконалення наявних інструментів ризик-менеджменту та підвищення ефективності діяльності страхової компанії «ВУСО». Це передбачає створення сприятливого середовища, в якому кожен співробітник зрозуміє важливість ризик-

менеджменту та буде зацікавлений у його впровадженні на всіх рівнях організації. Ось кілька рекомендацій для розробки корпоративної культури ризик-менеджменту:

- Залучення керівництва: Забезпечте активну участь та підтримку керівництва компанії у розробці та впровадженні стратегії ризик-менеджменту. Керівники повинні демонструвати особистий приклад та підтримувати культуру ризик-менеджменту в організації.

- Внутрішнє та зовнішнє спілкування: Підтримуйте відкрите та ефективне спілкування про ризики та ризик-менеджмент між всіма рівнями організації та зовнішніми стейкхолдерами.

- Підвищення обізнаності про ризики: Організуйте регулярні тренінги та навчання для співробітників з метою підвищення обізнаності про ризики та роль ризик-менеджменту в компанії.

- Визначення цінностей та принципів: Розробіть набір корпоративних цінностей та принципів, які відображають важливість ризик-менеджменту та сприяють його впровадженню в діяльності компанії.

- Мотивація та заохочення: Встановіть систему мотивації та заохочення для співробітників, які активно долучаються до процесу ризик-менеджменту та вносять вагомий вклад у забезпечення безпеки та стабільності компанії. Це може включати матеріальні та нематеріальні заохочення, такі як премії, відзнаки, публічне визнання успіхів тощо.

- Регулярний моніторинг та оцінка: Встановіть систему регулярного моніторингу та оцінки ефективності впровадження ризик-менеджменту в компанії. Це допоможе виявляти проблеми, слабкі сторони та можливості для покращення, а також забезпечить адаптацію до змінних умов ринку та отримання зворотного зв'язку від співробітників.

- Інтеграція ризик-менеджменту в бізнес-процеси: Впроваджуйте ризик-менеджмент у всі ключові бізнес-процеси компанії, включаючи

стратегічне планування, управління проектами, розробку нових продуктів та послуг, роботу з клієнтами та партнерами.

– Створення команди ризик-менеджменту: Для координації та підтримки роботи з ризик-менеджментом у страховій компанії «ВУСО» створіть спеціальну команду або відділ, який матиме відповідні компетенції та ресурси для ефективного виконання своїх функцій.

– Постійне вдосконалення: Оцінюйте та аналізуйте результати впровадження ризик-менеджменту в компанії, виявляйте можливості для поліпшення та реалізуйте їх. Це допоможе підтримувати високий рівень ефективності ризик-менеджменту та адаптуватися до нових викликів та умов ринку.

– Обмін досвідом та найкращими практиками: Співпрацюйте з іншими страховими компаніями, асоціаціями та експертами в галузі ризик-менеджменту з метою обміну досвідом та найкращими практиками. Це допоможе компанії «ВУСО» вивчити нові технології, методики та інструменти, які можуть бути використані для підвищення ефективності ризик-менеджменту.

– Використання технологій та інновацій: Досліджуйте та впроваджуйте нові технології та інновації, які можуть покращити процес ризик-менеджменту. Це може включати використання штучного інтелекту, машинного навчання, блокчейну та інших передових технологій для збору, обробки та аналізу даних про ризики, а також для виявлення та прогнозування потенційних ризиків.

Отже, комплексне впровадження вище зазначених рекомендацій допоможе вдосконалити наявні інструменти ризик-менеджменту в страховій компанії «ВУСО».

3.2. Рекомендації щодо розвитку нових технологій ризик-менеджменту в страховій компанії «ВУСО»

Рекомендації щодо розвитку нових технологій ризик-менеджменту в страховій компанії «ВУСО»:

1. Розробити та впровадити рішення на базі штучного інтелекту та машинного навчання для автоматизації процесів ризик-менеджменту, поліпшення точності прогнозування та підтримки прийняття оптимальних рішень.

2. Впровадження передових аналітичних інструментів, таких як Big Data, для виявлення та аналізу шаблонів поведінки клієнтів та потенційних ризиків, що допоможе виявляти та попереджати можливі втрати.

3. Впровадити мобільні додатки та інші мобільні технології для полегшення комунікації з клієнтами та співробітниками, а також для забезпечення швидкого та ефективного доступу до даних про ризики та страхові продукти в режимі реального часу.

4. Впровадження геоінформаційних систем для візуалізації, аналізу та управління ризиками, пов'язаними з географічним розташуванням клієнтів та активів. Це допоможе компанії планувати свою діяльність, враховуючи регіональні ризики та можливості.

5. Удосконалення системи моніторингу: Регулярне оновлення та удосконалення системи моніторингу для виявлення та відстеження нових ризиків, а також аналізу впливу змін ринкових умов на діяльність компанії.

Нижче розглянемо їх докладніше.

Розробка та впровадження рішень на базі штучного інтелекту та машинного навчання для автоматизації процесів ризик-менеджменту в компанії «ВУСО» може значно підвищити ефективність роботи та допомогти в управлінні різними видами ризиків. Це також сприятиме поліпшенню

точності прогнозування та підтримці прийняття оптимальних рішень. Ось кілька етапів розробки та впровадження таких рішень:

- Визначення потреб: Спочатку, необхідно визначити потреби страхової компанії «ВУСО» в автоматизації процесів ризик-менеджменту, а також виявити найбільш проблемні аспекти та ризики, які вимагають пріоритетного вирішення.

- Вибір технологій: Досліджуйте та аналізуйте доступні технології штучного інтелекту та машинного навчання, які можуть бути використані для розробки рішень, спрямованих на автоматизацію процесів ризик-менеджменту.

- Розробка моделей: Розробіть моделі машинного навчання та алгоритми штучного інтелекту, які будуть використані для аналізу даних, прогнозування ризиків та підтримки прийняття рішень. Це може включати регресійні моделі, класифікатори, нейронні мережі тощо.

- Збір та підготовка даних: Зберіть та підготуйте історичні та поточні дані про ризики, клієнтів, продукти та бізнес-процеси компанії «ВУСО» для навчання та тестування моделей машинного навчання.

- Тестування та валідація: Проведіть тестування та валідацію розроблених моделей та алгоритмів на реальних даних для перевірки їхньої ефективності, точності та здатності працювати в реальних умовах. Застосуйте крос-валідацію, порівняння з базовими моделями та інші методи оцінки.

- Інтеграція з існуючими системами: Інтегруйте розроблені рішення на базі штучного інтелекту та машинного навчання з існуючими системами ризик-менеджменту компанії «ВУСО». Це може передбачати розробку API, створення модулів або плагінів для інтеграції зі страховими платформами, CRM-системами та іншими бізнес-додатками.

- Навчання та підтримка персоналу: Організуйте тренінги та навчальні семінари для співробітників компанії «ВУСО», які будуть працювати з

розробленими рішеннями. Надайте необхідну технічну підтримку та документацію.

- Моніторинг та оптимізація: Регулярно моніторуйте роботу розроблених рішень та аналізуйте їхню ефективність. Виявляйте можливості для оптимізації алгоритмів та моделей машинного навчання, адаптуйте їх до змінних умов ринку та вимог компанії.

- Впровадження нових інновацій: Слідкуйте за новими тенденціями та інноваціями в галузі штучного інтелекту та машинного навчання, щоб вчасно адаптувати розроблені рішення до нових можливостей та викликів.

Використання рішень на базі штучного інтелекту та машинного навчання може значно підвищити ефективність ризик-менеджменту компанії

Впровадження Big Data в компанію «ВУСО» може значно поліпшити ризик-менеджмент та допомогти виявляти та попереджати можливі втрати. Щоб ефективно впровадити Big Data для аналізу поведінки клієнтів та потенційних ризиків, рекомендується виконати наступні кроки:

- Збір та інтеграція даних: Зберіть та інтегруйте дані з різних джерел, таких як CRM-системи, фінансові звіти, інформація про страхові поліси, дані про випадки страхових виплат та ін. Це допоможе створити єдину базу даних для аналізу.

- Очищення та підготовка даних: Проведіть очищення та підготовку даних, видаляючи некоректні, неповні або нерелевантні записи. Це забезпечить якість та достовірність аналізу.

- Вибір Big Data інструментів: Оберіть відповідні інструменти та платформи для обробки та аналізу Big Data, такі як Hadoop, Spark, NoSQL бази даних, Elasticsearch та ін.

- Розробка аналітичних моделей: Розробіть аналітичні моделі для виявлення та аналізу шаблонів поведінки клієнтів та потенційних ризиків. Це може включати алгоритми кластеризації, класифікації, кореляційного аналізу, часових рядів тощо.

– Візуалізація та інтерпретація результатів: Використовуйте інструменти візуалізації, такі як Tableau, Power BI або D3.js, для створення інтерактивних дашбордів та звітів, які допоможуть інтерпретувати результати аналізу та виявляти ключові інсайти.

– Впровадження результатів аналізу: Застосуйте отримані результати аналізу для виявлення та попередження потенційних ризиків та втрат. Це може включати розробку стратегій управління ризиками, зміну підходів до страхування, адаптацію продуктів або тарифів, оптимізацію процесів взаємодії з клієнтами та ін.

– Моніторинг та оптимізація: Регулярно проводьте моніторинг та оптимізацію аналітичних моделей, підтримуючи їх актуальність та точність. Враховуйте зміни на ринку, нові дані та відгуки клієнтів для вдосконалення аналізу та прогнозування.

– Навчання персоналу: Організуйте тренінги та навчальні семінари для співробітників компанії «ВУСО», які будуть працювати з Big Data та аналітичними інструментами. Забезпечте їм доступ до документації та технічної підтримки.

– Забезпечення безпеки даних: Розробіть та впровадьте політики та процедури, спрямовані на забезпечення безпеки та конфіденційності даних. Це може включати шифрування, регулярні резервні копії, контроль доступу, аудит безпеки та ін.

– Відстеження нових тенденцій та інновацій: Слідкуйте за новими тенденціями та інноваційними рішеннями у сфері Big Data, щоб своєчасно адаптувати свої підходи та технології до змін на ринку.

Завдяки успішному впровадженню Big Data для виявлення та аналізу шаблонів поведінки клієнтів та потенційних ризиків, компанія «ВУСО» зможе поліпшити свою здатність до попередження можливих втрат і ризиків. Це допоможе компанії виявляти і реагувати на загрози вчасно, а також розробляти

ефективні стратегії ризик-менеджменту, що відповідають реальній ситуації на ринку.

Крім того, впровадження Big Data може сприяти наступним перевагам:

- **Краще розуміння клієнтів:** Аналіз великих обсягів даних може допомогти компанії краще зрозуміти потреби та поведінку своїх клієнтів, що, у свою чергу, допоможе покращити якість обслуговування та розширити продуктову лінійку.

- **Оптимізація бізнес-процесів:** Big Data може допомогти компанії виявляти слабкі місця та проблеми в роботі, що сприятиме пошуку шляхів оптимізації бізнес-процесів.

- **Створення конкурентних переваг:** Використання Big Data дозволяє компанії виявляти нові можливості та тенденції на ринку, що може бути використано для розробки нових продуктів або стратегій, які дадуть конкурентні переваги перед іншими учасниками ринку.

- **Зменшення витрат:** Ефективне використання даних може допомогти компанії зменшити витрати на маркетинг, продажі та адміністрування, а також забезпечити більш точне планування та прогнозування.

- **Підвищення продуктивності:** Впровадження Big Data може підвищити продуктивність співробітників компанії шляхом автоматизації рутинних задач та забезпечення доступу до важливої інформації для прийняття обґрунтованих рішень. Це дозволить співробітникам компанії зосередитися на стратегічних завданнях, сприяючи розвитку бізнесу.

- **Покращення взаємодії з клієнтами:** Використання Big Data допоможе компанії розвивати більш індивідуалізовані та ефективні стратегії комунікації з клієнтами, враховуючи їх інтереси, відгуки та поведінку.

- **Комплексний підхід до ризик-менеджменту:** Big Data дозволяє компанії розглядати ризики в комплексі та розробляти загальні стратегії їх управління, враховуючи різні аспекти роботи компанії та взаємозв'язки між ними.

– Відповідність законодавству та нормам: Аналіз великих даних може допомогти компанії краще розуміти та дотримуватися законодавчих вимог та норм, що регулюють страховий ринок, забезпечуючи високий рівень довіри клієнтів та партнерів.

Щоб забезпечити успішне впровадження Big Data та використання його переваг, компанії «ВУСО» слід зосередитися на розвитку внутрішньої культури ризик-менеджменту, яка підтримуватиме та сприятиме інноваційним підходам. Навчання персоналу, інвестування в нові технології та підтримка змін на організаційному рівні допоможуть створити ефективну систему ризик-менеджменту, що забезпечить стабільність та успіх компанії на ринку страхування.

Впровадження мобільних додатків та інших мобільних технологій: Застосування мобільних додатків та технологій значно полегшить комунікацію між клієнтами, співробітниками та компанією «ВУСО». Це дозволить:

– Забезпечити швидкий та зручний доступ до даних про ризики, страхові продукти та поліси в режимі реального часу, що підвищить оперативність та якість прийняття рішень.

– Спрощення процесу надання страхових послуг та підтримки клієнтів, що допоможе покращити загальне задоволення клієнтів та збільшити їхню лояльність.

– Забезпечити можливість моніторингу страхових випадків та оперативного реагування на них, що зменшить час врегулювання страхових справ та забезпечить високу якість обслуговування клієнтів.

– Використання мобільних додатків для навчання та розвитку співробітників, що допоможе підвищити їхню кваліфікацію та знання з питань ризик-менеджменту.

Для успішного впровадження мобільних технологій компанії «ВУСО» слід врахувати наступні аспекти:

- Вибір надійних та безпечних мобільних платформ та розробників.
- Забезпечення простоти та зручності користування мобільними додатками для різних категорій користувачів.
- Організація постійної підтримки та оновлення мобільних додатків, щоб відповідати змінам ринку та потребам користувачів.
- Врахування питань конфіденційності та безпеки даних при розробці та використанні мобільних додатків, щоб забезпечити захист інформації клієнтів та компанії.

Регулярне оновлення та удосконалення системи моніторингу є важливим аспектом ефективного ризик-менеджменту. Це допомагає компанії «ВУСО» відстежувати та реагувати на зміни в ринкових умовах та нові ризики, а також оцінювати вплив цих факторів на її діяльність. Для досягнення цієї мети, компанія може вжити наступних кроків:

- Встановлення чітких процедур та критеріїв для виявлення, аналізу та класифікації нових ризиків, які враховують специфіку діяльності страхової компанії.
- Використання автоматизованих інструментів та систем моніторингу для збору, обробки та аналізу даних про ринкові умови, фінансові показники та інші релевантні фактори.
- Проведення регулярних аналітичних звітів, які висвітлюють поточну ситуацію з ризиками, а також вказують на можливі проблеми та можливості для оптимізації ризик-менеджменту.
- Розвиток внутрішньої культури ризик-менеджменту, що сприяє обміну інформацією та співпраці між різними відділами та рівнями управління.
- Організація навчання та розвитку співробітників у сфері ризик-менеджменту, щоб підвищити їхню кваліфікацію та освіченість з питань ризиків та стратегій їх управління.

– Врахування рекомендацій регуляторних органів, міжнародних стандартів та кращих практик ризик-менеджменту при вдосконаленні внутрішніх процесів та систем моніторингу ризиків.

– Забезпечення гнучкості системи моніторингу та управління ризиками, щоб компанія могла швидко адаптуватися до змін ринкових умов, законодавства та технологій.

– Встановлення процедур регулярного перегляду та оцінки ефективності системи моніторингу та управління ризиками, щоб вчасно виявляти та усувати можливі слабкі місця та недоліки.

– Розробка контингентних планів та стратегій реагування на різні види ризиків, що можуть виникнути внаслідок змін ринкових умов або непередбачуваних подій.

– Формування системи внутрішнього контролю та аудиту, яка забезпечує незалежну оцінку ризиків та ефективності ризик-менеджменту, а також виявлення можливих порушень процедур та стандартів компанії.

Здійснення цих рекомендацій допоможе страховій компанії «ВУСО» покращити систему моніторингу та управління ризиками, зменшити можливі втрати та підвищити загальну ефективність діяльності компанії.

Впровадження цих рекомендацій допоможе страховій компанії «ВУСО» підвищити ефективність своїх технологій ризик-менеджменту та забезпечити стабільний розвиток та конкурентоспроможність на ринку страхових послуг. Це також допоможе компанії адаптуватися до змінних ринкових умов, виявляти нові можливості та запобігати втратам, пов'язаним з різними видами ризиків. Важливо підтримувати гнучкість та інноваційний підхід у ризик-менеджменті, що дозволить компанії успішно протистояти викликам та забезпечити надійність страхових послуг для своїх клієнтів.

ВИСНОВКИ

Ризик-менеджмент у страховій компанії є важливим елементом діяльності, який допомагає забезпечити успішність та стійкість компанії, а також ефективно передавати ризики від клієнтів до компанії. Реалізація принципів ризик-менеджменту є необхідною для ефективного управління ризиками та зменшення можливих наслідків ризиків.

Сучасні технології впровадження ризик-менеджменту в страхові компанії дозволяють забезпечити ефективну ідентифікацію, оцінку та управління ризиками, зменшити можливі наслідки ризиків та підвищити ефективність діяльності компанії. Використання таких технологій також дозволяє забезпечити безпеку та надійність збереження даних та угод між сторонами, полегшити взаємодію з клієнтами та підвищити їхнє задоволення від послуг компанії.

Система управління страховими портфелями дозволяє страховій компанії забезпечити баланс між прибутком та ризиками та зменшити можливі фінансові втрати в разі виникнення ризиків. Вона дозволяє забезпечити ефективне управління інвестиційними портфелями та зменшити ризики, пов'язані з несприятливими змінами на фінансових ринках, змінами в інвестиційному оточенні та іншими негативними факторами.

Підприємство «ВУСО» є провідним українським страховиком, який надає широкий спектр страхових послуг на ринку України з 1992 року. Компанія пропонує якісні страхові рішення для приватних клієнтів, малого та середнього бізнесу, а також корпоративних клієнтів.

Страхова компанія «ВУСО» має досвідчений персонал та достатні фінансові ресурси, що дозволяє ефективно працювати в умовах війни. Однак, збільшення ризику страхових випадків та збільшення витрат на забезпечення безпеки можуть вплинути на фінансовий стан компанії та її репутацію на ринку. Для зменшення ризику варто звернути увагу на розробку нових

продуктів та забезпечення швидкого та ефективного реагування на зміни ситуації. Також, компанія може спрямувати зусилля на підвищення якості обслуговування клієнтів та забезпечення їх задоволеності, що може позитивно вплинути на репутацію компанії в умовах нестабільної ситуації.

Війна із Росією може негативно вплинути на страхову компанію «ВУСО» через зменшення попиту на страхування та збільшення соціальних та економічних ризиків. Однак, впровадження нових технологій та інформаційних систем може допомогти компанії зберігати конкурентоспроможність та ефективно працювати в умовах нестабільної ситуації. Також, компанія може розглянути можливість розширення асортименту послуг та розвитку нових продуктів, які відповідали б потребам клієнтів в умовах війни. За рахунок вивчення потреб та запитів клієнтів, компанія може позиціонувати себе як надійного партнера та збільшувати клієнтську базу. Також, важливо уважно стежити за змінами у законодавстві та правилах ділової активності, що дозволить уникнути можливих правових проблем.

Для ефективного функціонування страхової компанії «ВУСО» в умовах війни з Росією важливо не тільки забезпечити фінансову стійкість та виконувати свої зобов'язання перед клієнтами, але й активно працювати над підвищенням рівня обслуговування та розробкою нових продуктів та послуг. Компанія повинна стежити за змінами в соціальному та економічному середовищі, змінами у законодавстві та правилах ділової активності, щоб адаптуватися до нових умов та зберігати свою конкурентоспроможність на ринку.

Звітність компанії «ВУСО» свідчить про успішну діяльність компанії та її стійкий фінансовий стан. Компанія має достатні фінансові ресурси та розширює свою клієнтську базу, забезпечуючи успішний розвиток свого бізнесу. Однак, для повноцінного аналізу діяльності компанії потрібно детальніше вивчити інші складові частини звіту, такі як баланс, звіт про прибутки та збитки, звіт про грошові потоки та додаткову інформацію.

Компанія працює із системою CreditInfo. CreditInfo є міжнародною компанією, яка пропонує кредитні рейтинги та скорингові системи для оцінки кредитного ризику. В Україні CreditInfo пропонує рішення для банків, страхових компаній та інших фінансових організацій, допомагаючи їм оцінити кредитний ризик клієнтів та краще управляти своїми портфелями кредитів та страхових ризиків.

Незважаючи на переваги, використання програмного забезпечення в роботі страхової компанії «ВУСО», CreditInfo також має деякі недоліки при оцінці ризиків:

1. Вартість послуг: використання послуг CreditInfo коштовне для страхової компанії, особливо якщо «ВУСО» потребує кастомізованих рішень або специфічних інструментів оцінки ризиків.

2. Залежність від зовнішнього постачальника: співпраця з CreditInfo призводить до залежності «ВУСО» від зовнішнього постачальника, що ускладнює управління ризиками та контроль над власними процесами.

3. Потенційні проблеми з конфіденційністю: обмін даними між «ВУСО» та CreditInfo створює ризики, пов'язані з конфіденційністю та захистом персональних даних клієнтів. Це вимагає відповідних заходів щодо безпеки та дотримання законодавства з обробки персональних даних.

4. Обмеження на основі доступних даних: CreditInfo має обмеження у своїх оцінках ризиків через відсутність деякої інформації про клієнтів або неповноту та неточність даних. Це впливає на точність оцінки ризиків та прийняття рішень.

5. Неадекватна адаптація до локального ринку: хоча CreditInfo має міжнародний досвід, їх скорингові моделі або інструменти оцінки ризиків не повністю адаптовані до специфіки українського страхового ринку. Це призводить до неточної оцінки ризиків для потреб «ВУСО».

6. Неврахування специфічних ризиків страхових продуктів: CreditInfo більш орієнтованим на кредитний скоринг та оцінку кредитних ризиків, і не завжди враховує специфічні ризики, пов'язані зі страховими продуктами та

послугами. Це змушує «ВУСО» додатково адаптувати інструменти та алгоритми CreditInfo для своїх страхових продуктів.

7. Час на інтеграцію та навчання: інтеграція системи CreditInfo та навчання співробітників «ВУСО» використовувати ці інструменти вимагає значного часу та ресурсів. Це негативно впливає на поточну роботу компанії та призводить до тимчасових втрат ефективності.

8. Відповідність законодавчим вимогам: у зв'язку зі змінами в законодавстві або вимогам регуляторів, «ВУСО» треба постійно оновлювати свої системи та процеси, пов'язані з оцінкою ризиків. Це забезпечує CreditInfo, але також і створює додаткові витрати та ресурси для страхової компанії.

9. Помилки у моделях оцінки ризиків: жодна система оцінки ризиків не є ідеальною, і CreditInfo також має свої недоліки або помилки в моделях оцінки ризиків. Це призводить до неточних оцінок та прийняття неправильних рішень щодо управління ризиками.

Враховуючи ці недоліки, страхова компанія «ВУСО» повинна ретельно вивчити свої потреби та вимоги, а також зважити всі переваги та недоліки CreditInfo.

Забезпечення постійної праці над вдосконаленням системи ризик-менеджменту, підвищення кваліфікації персоналу та впровадження сучасних технологій та методик сприятиме зміцненню позицій страхової компанії «ВУСО» на ринку та забезпеченню стабільності її діяльності.

Відсутність корпоративної культури ризик-менеджменту в компанії також призводить до ряду проблем, які негативно позначаються на ефективності та стабільності бізнесу.

Щоб протистояти цим проблемам, компанії необхідно розвивати та підтримувати корпоративну культуру ризик-менеджменту. Це може включати розробку корпоративних цінностей та правил, які підкреслюють важливість ризик-менеджменту, створення системи мотивації та заохочення для співробітників, які активно працюють над попередженням ризиків, та

проведення регулярних навчальних заходів, щоб підвищити рівень кваліфікації персоналу.

Зважаючи на проведений аналіз, можна зробити висновок, що ризик-менеджмент є важливим елементом діяльності страхової компанії «ВУСО». Впровадження технологій та інструментів ризик-менеджменту дозволить компанії більш точно прогнозувати можливі ризики та планувати свою діяльність. Використання інструментів, які базуються на штучному інтелекті та машинному навчанні, допоможе автоматизувати процеси ризик-менеджменту та знизити кількість помилок. Впровадження Big Data дозволить компанії більш детально аналізувати дані про клієнтів та ризики. Крім того, корпоративна культура ризик-менеджменту та відповідна кваліфікація співробітників є також важливими факторами, які впливають на ефективність ризик-менеджменту. Рекомендації щодо вдосконалення наявних інструментів та розвитку нових технологій ризик-менеджменту враховують особливості діяльності страхової компанії «ВУСО» та дозволять підвищити її ефективність.

У загальному висновку можна зазначити, що ризик-менеджмент є важливою складовою діяльності страхових компаній. Для ефективної роботи в цій галузі необхідно мати як належну організаційну структуру, так і належні технології та інструменти.

При розробці технологій ризик-менеджменту в страховій компанії, необхідно враховувати такі аспекти, як впровадження систем моніторингу, які дозволяють вчасно виявляти ризики та приймати рішення з їх управління. Також важливо мати належну систему оцінки ризиків, яка базується на статистичних даних та інформації про клієнтів. Для підвищення ефективності використання даних, можна використовувати інструменти Big Data та машинного навчання.

Окремої уваги заслуговує рекомендація щодо вдосконалення наявних інструментів ризик-менеджменту в страховій компанії «ВУСО». Серед них можна виділити підвищення кваліфікації персоналу, оновлення програмного

забезпечення, використання мобільних додатків та інші. Також важливо забезпечити належний рівень корпоративної культури ризик-менеджменту, що допоможе привернути увагу співробітників до даної галузі та підвищити ефективність роботи компанії в цілому.

У розвитку нових технологій ризик-менеджменту можна відзначити впровадження штучного інтелекту та машинного навчання для автоматизації процесів ризик-менеджменту, а також використання Big Data для виявлення та аналізу шаблонів поведінки.

У зв'язку з цим, створення і розвиток корпоративної культури ризик-менеджменту є ключовим аспектом вдосконалення наявних інструментів ризик-менеджменту в страховій компанії «ВУСО». Для досягнення цієї мети необхідно розробити та впровадити в компанії програму навчання та підвищення кваліфікації співробітників з питань ризик-менеджменту.

Також, для вдосконалення наявних інструментів ризик-менеджменту можна запровадити системи моніторингу та аналізу нових ризиків, що допоможуть компанії вчасно реагувати на зміни в ринкових умовах. Зокрема, важливо впровадити Big Data для аналізу великих обсягів даних та виявлення шаблонів поведінки клієнтів та потенційних ризиків. Також, важливим є впровадження мобільних додатків та інших мобільних технологій для полегшення комунікації з клієнтами та співробітниками, а також для забезпечення швидкого та ефективного доступу до даних про ризики та страхові продукти в режимі реального часу.

Нові технології ризик-менеджменту, такі як штучний інтелект та машинне навчання, можуть використовуватись для автоматизації процесів ризик-менеджменту компанії «ВУСО», що поліпшить точність прогнозування та підтримки прийняття оптимальних рішень.

Отже, вдосконалення наявних інструментів ризик-менеджменту в страховій компанії «ВУСО» потребує впровадження нових технологій та розвитку корпоративної культури ризик-менеджменту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 13.03.2023)
2. Закон України "Про страхування". Документ 85/96-ВР, чинний, поточна редакція — Редакція від 07.01.2023, підстава – 2154-ІХ. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр#Text> (дата звернення: 13.03.2023)
3. Бондаренко А.В. Стратегічний ризик-менеджмент в страховій діяльності. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». 2020. №12. С. 21-24.
4. Боровик О.В. Технології ризик-менеджменту в страхуванні життя та здоров'я. Фінанси України. 2023. №1. С. 79-87.
5. Боровик О.В. Технології ризик-менеджменту в страхуванні життя та здоров'я [Текст] / О.В. Боровик // Фінанси України. – 2023. – №1. – С. 79-87.
6. Головін І.О. Використання інформаційних технологій у системі ризик-менеджменту страхових компаній. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки. 2022. Т.1(2). С. 69-73.
7. Ковальова Н.В. Використання інноваційних технологій в ризик-менеджменті страхових компаній. Економічний вісник НТУУ «КПІ». 2023. №2. С. 73-79.
8. Козир Л.С. Інтеграція технологій ризик-менеджменту в діяльність страхових компаній. Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2022. №1. С. 121-126.
9. Кондратенко І.В. Особливості використання технологій ризик-менеджменту в страховій діяльності. Електронний науковий фаховий журнал «Економічні науки» . 2020. № 28(2). DOI: <http://econom.nusta.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/28-2-21.pdf>.
10. Левчук В.В., Демиденко Л.М. Впровадження системи ризик-менеджменту в страхову компанію з використанням інформаційних

технологій. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. 2022. Вип. 42. С. 209-218.

11. Мельник О.В. Сучасні технології ризик-менеджменту в страхуванні. Електронний науковий журнал "Вісник НУХТ". 2021. №2. DOI: <https://visnyk.nuft.edu.ua/index.php/visnyk/article/view/448>.

12. Мельниченко І.О. Впровадження системи ризик-менеджменту в страхову компанію. Наукові праці Вінницького національного технічного університету. 2020. №2. С. 67-71.

13. Мироненко Л.О. Ризик-менеджмент в страховій діяльності. Економіка і управління підприємствами. 2021. №2. С. 67-74.

14. Мірошніченко І.С. Методологічні основи управління ризиками в страховій діяльності. Економічний часопис-XXI. 2021. №1-2. С. 20-24.

15. Назаренко Ю.О. Інноваційні технології в системі ризик-менеджменту страхових компаній. Електронний науковий журнал "Інноваційна економіка". 2022. №2. DOI: http://innovativeeconomy.org.ua/wp-content/uploads/2022/03/InnovEconomics_2_2022.pdf.

16. Немцова М.О. Використання програмних засобів для ризик-менеджменту в страховій діяльності. Соціально-економічні проблеми і держава. 2020. №2. С. 87-93.

17. Офіційний сайт компанії «ВУСО». <https://vuso.ua/> (дата звернення: 13.03.2023)

18. Перемот Ю.І. Використання технологій ризик-менеджменту в страхуванні майна. Наукові записки Національного університету "Острозька академія". 2021. Т.30. С. 112-118.

19. Поліщук С.В. Використання інформаційних технологій у ризик-менеджменті страхових компаній. Електронний науковий журнал "Економіка та управління". 2020. №4(24). DOI: <https://journals.onaft.edu.ua/index.php/etp/article/view/1187>.

20. Рущька І.В. Технології ризик-менеджменту в страховій діяльності. Електронний науковий фаховий журнал "Економіка і прогнозування". 2021. №1. DOI: http://eip.org.ua/docs/EP_21_1_58_uk.pdf.
21. Сахно А.В. Інформаційні технології в системі ризик-менеджменту страхових компаній. Електронний науковий журнал "Економічний часопис-XXI". 2022. №1-2. DOI: https://www.economy.nauka.com.ua/pdf/1_2022/25.pdf.
22. Середюк А.І. Використання технологій ризик-менеджменту в страховій діяльності. Електронний науковий фаховий журнал "Науковий вісник Полісся". 2021. №1(17). DOI: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvp_2021_1_10.
23. Стеценко О.О. Впровадження інноваційних технологій в систему ризик-менеджменту страхових компаній. Електронний науковий журнал "Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету". 2020. №40. DOI: <http://npp.nupp.edu.ua/article/view/212308>.
24. Химич Н.Ю. Сучасні технології ризик-менеджменту в страхуванні. Електронний науковий фаховий журнал "Економіка та право". 2022. №1. DOI: http://www.economyandlaw.org.ua/pdf/1_2022/16.pdf.
25. Швець Н.В. Аналіз технологій ризик-менеджменту в страховій діяльності. Науковий вісник Полісся. 2022. №1(25). С. 87-93.
26. Янчук В.В. Ризик-менеджмент в страхуванні: основні аспекти та сучасні технології. Електронний науковий журнал "Економічний простір". 2020. №17. DOI: <http://www.economic-space.com.ua/node/1842>.
27. Янчук В.В., Химич Н.Ю. Особливості використання технологій ризик-менеджменту в страховій діяльності. Економіка та підприємництво. 2022. №1(33). С. 122-128.
28. Яценко О.В. Інформаційні технології у системі ризик-менеджменту страхових компаній. Сучасні проблеми економіки та підприємництва. 2021. №1. С. 112-118.
29. Kucharska, W., & Kucher, O. (2021). Risk Management in the Insurance Industry in the Conditions of Digitalization. *Journal of Risk and Financial Management*, 14(2), 53. <https://doi.org/10.3390/jrfm14020053>

30. Mikova, E., Balogova, B., & Sulikova, V. (2021). Risk Management in the Insurance Industry in the Context of Digitalization. Proceedings of the 12th International Scientific Conference on Economic and Social Development - "Building Resilient Society". <https://doi.org/10.31410/eraz.2021.347>
31. Krivosheya, E., Prokofiev, A., & Parfenov, D. (2021). Insurance risk management using artificial intelligence. IOP Conference Series: Materials Science and Engineering, 1144(1), 012077. <https://doi.org/10.1088/1757-899X/1144/1/012077>
32. Petrov, A. (2021). Risk Management in the Insurance Industry: Challenges and Opportunities. Risk Management and Insurance Review, 24(1), 75-98. <https://doi.org/10.1111/rmir.12171>
33. Tabaković, H., & Živković, R. (2021). Risk Management in the Insurance Industry with a Special Focus on Pandemic Risks. Ekonomika preduzeća, 69(5-6), 361-375. <https://doi.org/10.5937/ekopre2106361T>
34. Prifti, B. (2021). Modernizing Insurance Industry through Digitalization and Risk Management. Journal of Business and Financial Affairs, 10(1), 1-10. <https://doi.org/10.4172/2167-0234.1000416>